

T.C
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIğI

HAKKARI
İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK
MÜDÜRLÜğÜ

FAALİYET RAPORU

2014

T.C
HAKKARİ VALİLİĞİ
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK
İL MÜDÜRLÜĞÜ

Mehmet YILDIRIM
İL Müdürü

Fatma AÇAR
İL Müdür Yardımcısı V.

Kurum Editörleri
Medeni Erdem HANLIGİL
Ziraat Mühendisi

Ayşe KAR
Sosyolog

Kurum Web Sayfası
hakkari.tarim.gov.tr

Dizgi- Baskı
Cemre Reklam Ajansı
İdris ERTUŞ
cemrereklam@outlook.com
Tel: 0536 233 61 41

Yüksekova İlçe Müdürlüğü

Hacı Ömer Sabancı Caddesi
İpek Mahallesi No:2
Yüksekova/Hakkari
Tel:0438 351 43 63

Şemdinli İlçe Müdürlüğü

Beşevler Mahallesi
Cumhuriyet Caddesi
No:130
Şemdinli/Hakkari
Tel:0438 411 20 11

Çukurca İlçe Müdürlüğü

Cumhuriyet mahallesi
Cumhuriyet caddesi
Çukurca/Hakkari
Tel:0438 511 20 08

ÖNSÖZ

Dünyada tarıma yönelişin arttığı, tarım ürünlerinin insan yaşamındaki öneminin daha iyi anlaşıldığı bir zaman dilimi içerisindeyiz. Küreselleşmenin bir sonucu olarak gittikçe artan bir rekabet ile karşı karşıya kalan tarım sektörü; stratejik ve ekonomik açıdan önemi her geçen gün giderek artmaktadır. Günümüzde üretilenlerin tüketildiği bir yapıdan, büyüyen ve değişen tüketimin üretimi belirlediği bir yapıya geçiyoruz. Tarımda Politikalar belirlenirken küresel ölçekte, ekonomik ve fiziksel anlamda sürdürülebilirliği sağlamanın ve insanımıza yeterli ve sağlıklı gıda sunumunu gerçekleştirmenin sorumluluğunu taşıyoruz.

Tarım sektöründe gerçekleştirdiğimiz yapısal değişikliklerle standart, kalite, fiyat, dünya pazarı gibi kavramların özümsemişi bir yapıyı kurmanın gayreti içerisindeyiz. Üreticilerin, tüketicilerin ve gıda sektörünün memnuniyetini azami ölçüde sağlayacak bütüncül bir yaklaşımla çalışmalarımıza devam ediyoruz. Uyguladığımız politikalar sonucunda ülkemiz, dünya tarımsal üretiminde önemli bir ülke haline gelmiştir. Çiftçilerimize verdiğimiz Tarımsal desteklerle, üretimi artırmanın yanında, kalite, sağlık, verimlilik ve kırsal kalkınma esas alınarak etkin bir politikaya bağlandı. Bu çerçevede tarım sektörüne, bitkisel üretimden hayvancılığa, kırsal kalkınmadan güvenilir gıdaya kadar birçok alanda önemli miktarda kaynak aktarıldı, üreticilerimize uygun koşullarda kredi imkanı sağlandı. Uygulamaya konulan yeni projeler ve sektöre sağlanan desteklerle; Tarım sektörü son 10 yılın 9'unda büyüyerek yarım yüzyılın en istikrarlı dönemini yakaladı, Türkiye 192 ülkeye 17,7 Milyar dolar tarımsal ürün ihraç eden bir ülke konumuna ulaştı, 61 Milyar Dolara ulaşan Tarımsal GSYH ile Türkiye, Dünyada 7'inci sıraya, Avrupa'da 1'inci sıraya yükseldi.

Gıda üretmekle kalmayıp ulaşılabilir kılmanın gayreti içinde tarımsal ve ekolojik kaynakları koruyarak üretimi sürdürülebilir

kılan ve katma değeri artıran, gıda güvenliğinin esas alan, kırsalda yerinde kalkınmayı sağlayan, katılımcı rasyonel bakışı çalışmalarımızda hakim kılıyoruz. Sektörde yaşanan bu gelişmelerde tarıma ve çiftçimize verilen destek ve önemin büyük katkısı olmuştur. Tarımsal faaliyeti daha verimli hale getirmek, üretimin maliyetini düşürmek ve çiftçilerimizin cebine daha fazla para girmesini sağlamak amacıyla tarımsal destekleri rekor düzeyde artırdık. 2002 yılında bir milyar 868 milyon olan tarımsal destek ve hibe miktarını, 2014 yılında 10 milyar liraya çıkardık. Üretim ve kalitenin artırılmasına yönlendirilen desteklerle üretim maliyetinin önemli bir kısmı karşılanmıştır. Stratejik bir sektör olarak ele alınan tarım sektörünün ulaştığı bu seviyeyi gelecek dönemlerde de yükseltmesi için çalışmalarımız aralıksız devam edecektir.

Bu vesileyle Hakkâri Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz tarafından hazırlanan 2014 Yılı Tarımsal Raporu'nun hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyor, raporun tarım sektörümüzün gelişmesine katkı sunmasını temenni ediyorum.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı
Mehmet Mehdi EKER

ÖNSÖZ

Tarım sektörü, ekonomik, sosyal, politik ve teknik yönleriyle diğer sektörlerden farklı özellikleri olan ve her geçen gün daha da değeri artan stratejik öneme sahip bir sektördür. Günümüzde hızlı nüfus artışı, sanayi ve hizmetler sektöründeki gelişmeler, tarımsal faaliyetlerin şeklini ve beklentilerini değiştirmiştir. Değişimler önceleri birim alandan daha fazla verim almayı amaçlarken, bugün bu çalışmalarla birlikte üretimde kaliteyi artırmak ve kaliteye yol alırken kullanılan sistemlerin geliştirilmesine yönelik politikalar olarak öne çıkmaktadır.

İlimiz ekonomisi ve sosyal yapısının en önemli sektörlerinden biri tarım sektörüdür. Tarımın öneminin, yaşamın temel kaynağı oluştuktaki alternatifsizliğinin daha iyi anlaşıldığı günümüzde; üretilenlerin tüketildiği bir yapıdan, büyüyen ve değişen tüketimin, üretime yön verdiği bir tarımsal yapıya geçiyoruz. Tarımsal potansiyelimizi daha etkin kullanmanın yanında, üretimde kaliteyi ve standardı artırarak, kırsal alandaki yaşam kalitesini yükseltmek ve böylelikle tarımda sürdürülebilirliği sağlamak birinci hedef olmalıdır.

İlimizde tarımla geçimini sağlayan nüfusun % 50'nin üzerinde olduğu, toplam nüfusun yarıya yakın kısmının belde ve köylerde yaşadığı, topraklarının büyük bir kısmının çayır meraların oluşturduğu, sanayileşmenin henüz istenen düzeylerde gerçekleşmediği ve mevcut sanayileşmenin ise tarım sektörü üzerinden yol aldığı göz önünde bulundurulduğunda tarımın ilimiz için önemini bir kez daha ortaya koymaktadır. Özellikle mevcut çayır meraların il yüzölçümünün büyük kısmını oluşturduğu ilimizde, küçükbaş hayvan yetiştiriciliği başta olmak üzere hayvancılığın önemli bir yeri vardır. Her geçen gün artan hızıyla küçükbaş hayvan sayısı 750 binlere ulaşmaktadır. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği özellikle Yüksekova ilçemizde önemli bir potansiyel oluşturmakta, buna bağlı olarak süt ve süt ürünleri sanayinde gelişmeler izlenmektedir.

Hakkari ilimizde çalışmalarımıza başlarken; tarım sektörünün geliştirilmesi yanında, gelir kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi temel önceliklerimiz arasında belirlemiştik. Belirlediğimiz önceliklerin tarımın gelişmesiyle doğru orantılı olduğu, tarıma yapılan her desteğin il ve aile ekonomisine dolayısıyla ülke ekonomisine katkı olarak geri döndüğünü görmekteyiz. Bu yöndeki çalışmalarımıza devam ederken, yapılan tarımsal hibe ve desteklemelerle çiftçilerimize daha fazla imkânlar sağlanmaktadır. Yürütülen ve bundan sonra uygulanacak projelerle; bir yandan sınırlı kaynakların daha etkin ve verimli kullanılması sağlanırken, diğer yandan da yöre insanının gerçek sorunlarına yönelik çözümler daha kısa sürede üretilebilecektir.

Bu çalışmanın ilimiz tarım sektörüne bundan sonraki çalışmalarında ışık tutması, bundan sonra yapılacak çalışmalar için önemli bir kaynak oluşturacağı temennisiyle, bu çalışmanın hayırlı olmasını dilerim.

Yakup CANBOLAT
Hakkari Valisi

ÖNSÖZ

Bütün Dünya’da olduğu gibi Ülkemizde de tarım, ülke ekonomisi ve sosyal yaşamın devamı açısından en önde gelen sektör olma özelliğini sürdürmektedir. Bu kadar öneme sahip olmasına rağmen Tarımın ülkemizde milli gelir içerisindeki payı gittikçe azalmakla birlikte, halen % 10 civarında seyretmekte ve çalışan nüfusumuzun yaklaşık 1/3’ü tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Tarım işletmelerinin küçük ve parçalı olması, üretici örgütlenmesinin yetersiz kalması, üretim-pazar entegrasyonunun tam olarak sağlanamaması önemli sorunlarımız olarak ön plana çıkmaktadır. Bu sorunların çözümü için uzun vadeli politikaların belirlenmesi ve kararlı adımlarla uygulanması gerekmektedir.

İlimiz nüfusun % 70’inin geçimini tarım ile sağladığı ve tarımla uğraşan bu nüfusun %50’sinin hayvancılıkla uğraşmakta olduğu göz önünde bulundurulduğunda tarımın ilimiz için ne kadar önemli yer tuttuğu ve ne kadar önemli bir potansiyelin olduğu ortadadır. Maalesef ilimizin işlenebilen tarım arazisi az ve çok parçalı olduğundan tarla tarımı, meyvecilik ve sebzeçilik gibi araziye bağlı tarımsal faaliyetler yeterli ölçüde gelişememiştir. Ancak ilin toplam yüzölçümünün % 52’sine sahip geniş çayır-meraları ve yüksek yaylaları ile hayvancılık, zengin flora ve fauna çeşitliliği ile arıcılık yapmaya oldukça elverişlidir.

Bu potansiyellerin istenilen düzeyde değerlendirilmesi amacıyla İlimizde Valiliğimiz ve İl Özel İdare Kaynakları kullanılarak projeler hayata geçirilmiştir. Bu projeler ile tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi, tarımla geçimini sağlayan çiftçilerimize yeni üretim alanları açmak suretiyle gelirlerinin yükseltilmesi, yetiştirilen ürünlerde verim ve kaliteyi arttırmak, kırsal yerleşimlerde yaşayan üreticilerin doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve yönetimini, meyvecilik, sebzeçilik, yem bitkileri ve hayvancılık konularında bilgi ve becerilerini arttırmak, mevcut kapasitelerini geliştirmek, küçük aile işletmeleri şeklindeki işletmelerin İl ekonomisine katkı sunabilecek üretim işletmeleri haline dönüştürülme-

si, üretilen ürünlerin işlenmesi ve değerlendirilmesi aşamasında İlimizde en büyük eksiklik olarak göze çarpan sanayileşmenin de bu sayede sağlanması amacıyla projelerimiz hayata geçirilmiştir.

2014 Yılı özellikle Bakanlığımız tarafından çiftçilerimize tarımsal desteklemeler ve hibe projelerde desteğin en yüksek oranlara ulaştığı yıl olmuştur. Bu projelerden Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı kapsamında ilimize yapılan hibe miktarı son 8 yıldan daha fazla olmuştur. 2006-2013 Yıllarında bu kapsamda uygulanan 614 projeye hibe desteği 12.824.284,41 TL iken, 2014 yılında uygulanan 322 projeye yapılan hibe desteği 22.808.759,84 TL olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında da bu kapsamda hibe destekleri ve üretime yönelik desteklemeler devam edecektir.

Bugün olduğu gibi bundan sonra da çalışmalarımızda, üreticilerimizin refahı ve tüketicilerimizin güvenirliliği birinci önceliğimiz olacaktır. Bu çalışmalarda bize destek sağlayan başta Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanımız Sayın Mehmet Mehdi EKER olmak üzere, Sayın Valimiz Yakup CANBOLAT’a, İl Özel İdaresi Genel Sekreteri Osman KIZILBAN, İlçe Kaymakamlarımıza, encümen üyelerine, çiftçi örgüt temsilcilerimize, çiftçilerimize ve daima fedakarca çalışan değerli mesai arkadaşlarıma şükranlarımı sunarım.

Mehmet YILDIRIM
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

İlin Genel Özellikleri	7
Tarımsal Yapı	14
İl Müdürlüğümüz İdari Yapısı	24
Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü	26
Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü	34
Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü	46
Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	50
Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü	58
Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü	67
İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü	75
İlçe Müdürlüğü Faaliyetleri	80
Fotoğraflarla İl Müdürlüğümüz Faaliyetleri	96
Basında Biz	115

HAKKÂRİ İLİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

TARİHÇE

Hakkâri adı, eskiden Van gölünün güneyinde ve bir bölümü de İran'a doğru uzanan yörelere yerleşmiş "Hakkar" kabilesinin isminden gelmektedir. Arap dili, coğrafyası ve tarihlerinde bölge adı "Hakkariye" olarak geçmekte olup, "Hakkarlar'ın Şehri" anlamına gelmektedir.

Yörede yapılan araştırmalarda ele geçen belgelerden ve çevrede bulunan kaya isimlerinden bölgenin tarih öncesi çağlarda yerleşim yeri olduğu, sırayla Sümerler, Akadlar, Urartular ve Asurluların uzun süre yaşadıkları tespit olunmuştur.

İlk çağlarda müstahkem bir kale gözüyle bakılan ve bu yüzden uzun savaşlara sahne olan Hakkari 1514'de Çaldıran zaferinden sonra Osmanlı topraklarına katılmıştır. Birinci dünya savaşı sonrasında 24.04.1915'de Rusların işgaline uğrayan Hakkâri 22.04.1918 tarihinde kurtarılmıştır.

1926 yılında yapılan Ankara Antlaşması ile Musul dâhil beş bölgesi ulusal hudutlar dışında kalan Hakkari aynı yıl il statüsü kazanmıştır. 1933 yılında Van İline bağlanmış, 1936 yılında yeniden il statüsü kazanmıştır.

COĞRAFİ YAPI

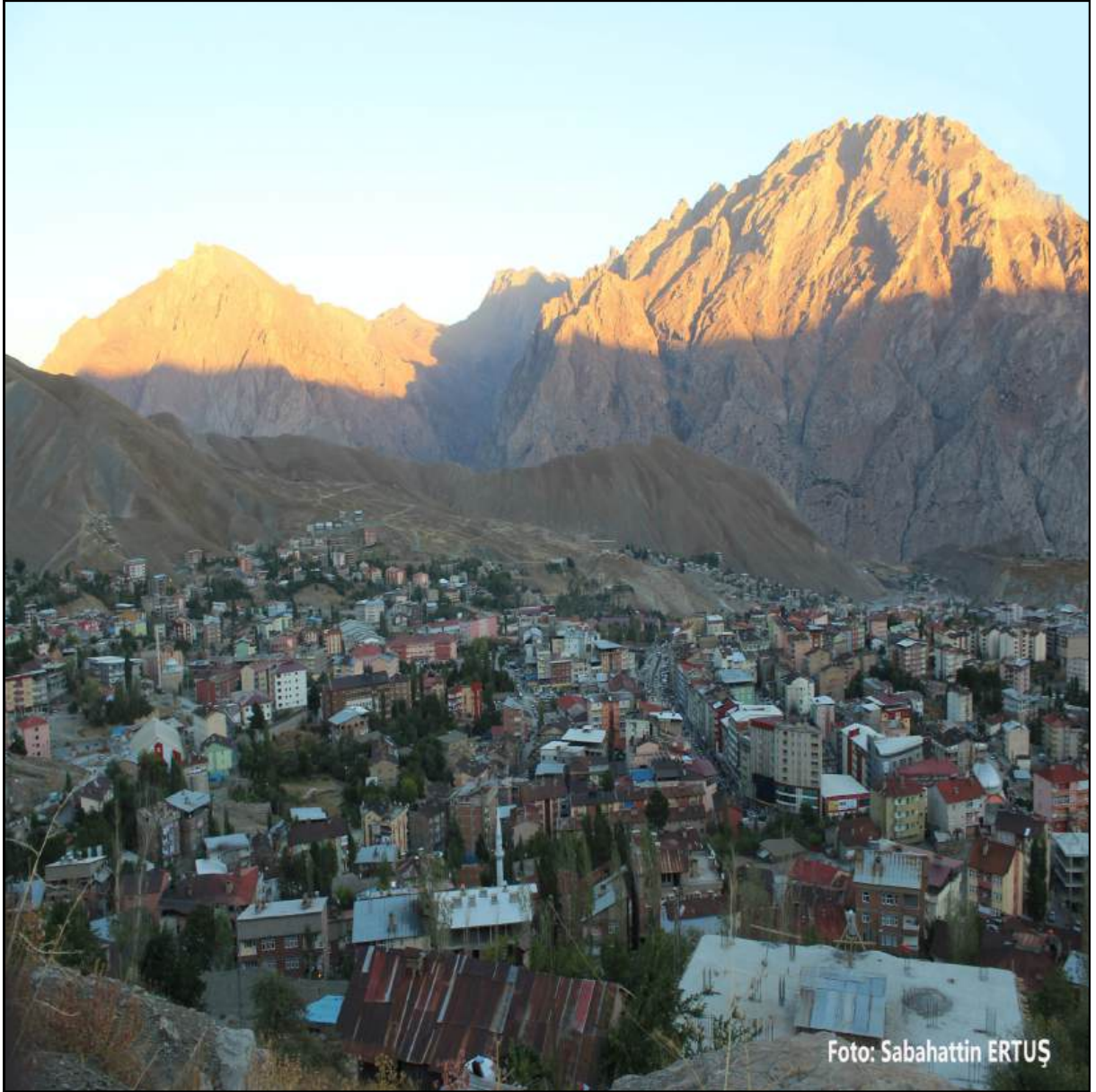

Hakkâri İli, Doğu Anadolu Bölgesi'nin güneydoğu ucunda 42 10' ve 44 50' doğu boylamları ile 36 57 ve 37 48' kuzey enlemleri arasında yer alan bir sınır ilidir. İl merkezinin denizden yüksekliği 1.720 m'dir. İlimizin toplam yüzölçümü 714,64 km²'dir. Hakkâri'nin üç ilçesi bulunmaktadır. Bunlar;

-Yüksekova

-Şemdinli

-Çukurca

İKLİM

Hakkâri illinin iklimi, yörelere göre de değişiklikler göstermektedir. İlin yüksek kesimlerinde Doğu Anadolu'nun sert karasal iklimine yakın bir iklim tipi egemenken, ildeki vadi tabanında Akdeniz ikliminin etkisi görülmektedir. Bu iklim koşulları bitki örtüsünde de belirtilmekte, yüksek kesimlerdeki sert iklim, bitkilerin gelişimini engellememektedir. Buna karşılık, ildeki vadi tabanında egemen olan Akdeniz iklimi, susam, pirinç ve meyve yetiştirmesine de olanak vermektedir.

İlimizde en yüksek sıcaklığın 27 Temmuz 1966'da 38,8 derece olarak, en düşük sıcaklığın ise 2 Şubat 1967'de -22,6 derece ölçüldüğü, yılın 134,8 günü açık, 17,3 günü bulutlu, 57,3 günü ise kapalı geçmektedir. Hakkâri İlinde yılın 35,8 günü kar yağmakta, il yine yılın 102,5günü kar örtüsü altında kalmaktadır. İlde yılın 9,5 günü sis, 1,8 günü dolu 29,8 günü ise kurak geçmektedir. Hakkâri'nin yıllık sıcaklık ortalaması, Doğu Anadolu'daki birçok il merkezinden daha yüksektir. Merkez İlçenin yıllık sıcaklık ortalaması 9,4 derecedir.

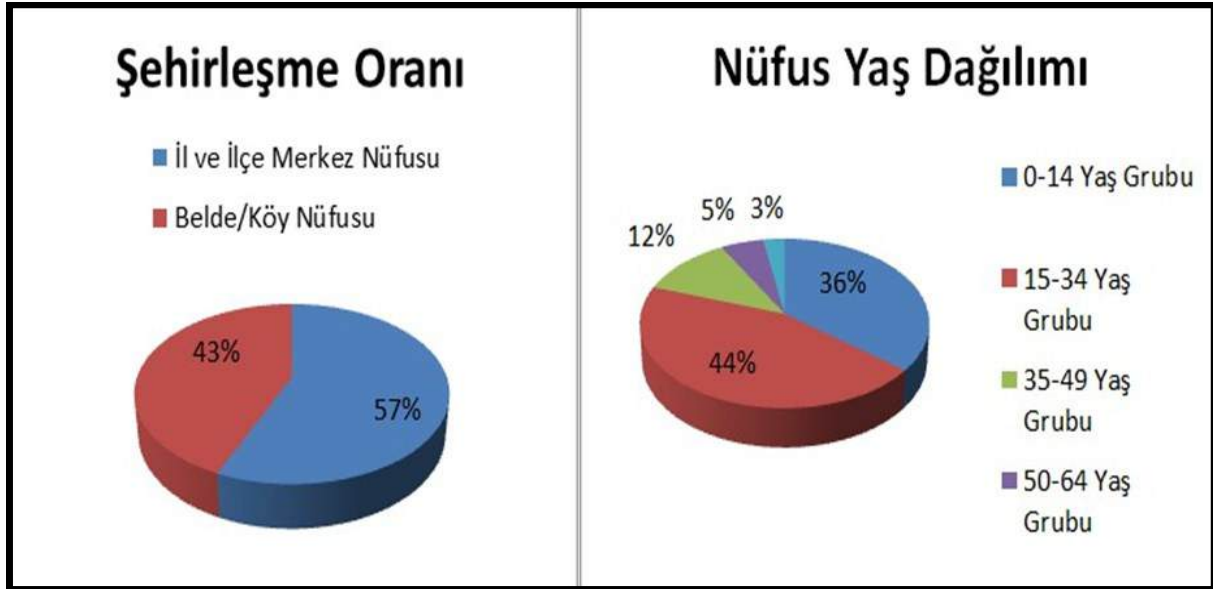
HAKKÂRÎ	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Ma- yıs	Hazi- ran	Tem- muz	Ağus- tos	Eylül	Ekim	Ka- sım	Aralık
Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen Ortalama Değerler (1954 - 2013)												
Ortalama Sıcaklık (°C)	-4.7	-3.4	1.9	8.1	14.2	20.3	25.0	24.7	20.1	13.0	5.1	-1.5
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	-0.5	0.9	6.3	12.7	19.2	25.8	30.7	30.8	26.3	18.5	9.8	2.5
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	-8.0	-7.1	-2.1	3.8	9.0	13.9	18.1	18.0	13.8	7.7	0.9	-5.0
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	4.1	5.1	5.5	6.4	9.0	11.5	12.2	11.3	10.1	7.2	5.2	4.6
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	11.1	10.8	12.9	13.4	11.8	4.1	1.4	1.0	1.8	8.1	8.6	9.8
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (kg/m ²)	91.7	108.9	120.1	129.8	64.8	14.9	4.1	2.7	7.0	59.7	88.3	95.9
Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen En Yüksek ve En Düşük Değerler (1954 - 2013)*												
En Yüksek Sıcaklık (°C)	11.8	11.7	19.7	25.0	28.7	33.7	38.8	38.0	37.1	29.3	20.8	17.5
En Düşük Sıcaklık (°C)	-23.4	-22.7	-19.0	-8.3	-0.8	5.0	10.0	2.1	4.3	-5.8	-15.0	-21.3

NÜFUS

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi(ADNKS)'nin 2013 yılı verilerine göre, ilimizin toplam nüfusu 273.041 kişi olup, bunun 149.217'si il ve ilçe merkezlerinde;123.824'ü belde ve köylerde yaşamaktadır. Bu nüfus 146.155 erkek ve 126.886 kadından oluşmaktadır.

	İl/İlçe merkezi			Belde/Köy			Toplam		
Hakkari	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Merkez	57.939	29.973	27.966	22.558	12.524	10.034	80.497	42.497	38.000
Çukurca	8.345	6.281	2.064	7.256	4.183	3.073	15.601	10.464	5.137
Şemdinli	15.102	9.278	5.824	45.514	23.670	21.844	60.616	32.948	27.668
Yüksekova	67.831	35.133	32.698	48.496	25.113	23.383	116.327	60.246	56.081
TOPLAM	149.217	80.665	68.552	123.824	65.490	58.334	273.041	146.155	126.886

ULAŞIM

Hakkari ilimize direk araç bulunmamaktadır. Van'dan aktarmalı olarak ilimize gelinmektedir. Hakkari Van arası otobüsle yaklaşık 4 saat sürmektedir. Hakkâri'nin Havayolu ulaşımı Van ilinden sağlanmaktadır. 2015 yılı Mayıs ayında tamamlanması planlanan ve Yüksekova ilçemizde bulunan Havaalanının açılması ile birlikte ulaşımında mesafelerin daha da azalması beklenmektedir.

Şırnak üzerinden de Hakkâri'ye gelinebilir. Ancak bu yol Van yoluna göre daha bakımsız ve virajlıdır.

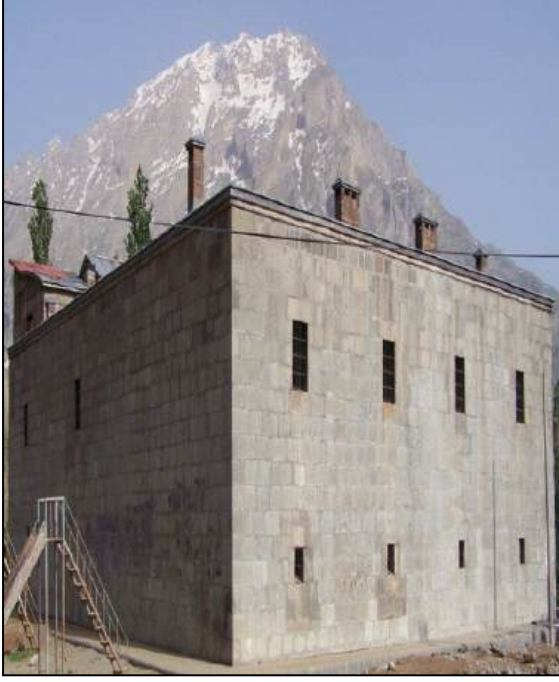
TURİZM

İlimiz gökyüzüne uzanan yüksek ve haşmetli dağları, derin vadileri, buzullu göl ve dorukları, yüksek şelaleleri, rengarenk ot ve çiçeklerle bezenmiş Alpin çayırları, devamlı karlarla kaplı yüksek zirveleri, yazın koyun ve kuzu sürülerinin meleştiği, soğuk sulu serin yaylaları ile dağcılık, su ve kara avcılığı, kış sporları, doğa yürüyüşü ve raftingin rahatlıkla yapılabileceği, turizm açısından zengin doğal kaynaklara sahiptir.

2014 yılında Valiliğimizin Doğu Anadolu Kalkınma Ajansına (DAKA) sunduğu proje ile Hakkari Merkezine 12 km uzaklıkta bulunan Merga Bütan mevkiinde bulunan kayak pistine bir kayak evi inşa edildi.

Meydan Medresesi; 1701 tarihinde Hakkari beylerinden İzzettin oğlu İbrahim Bey tarafından yaptırılmıştır .Anıtsal yapısı, düzgün kesme taş işçiliği, içteki revaklı avlusu, kapısındaki süslemeleri ve iki katlı planı ile günümüze kadar gelmiş en önemli anıtsal yapıdır.

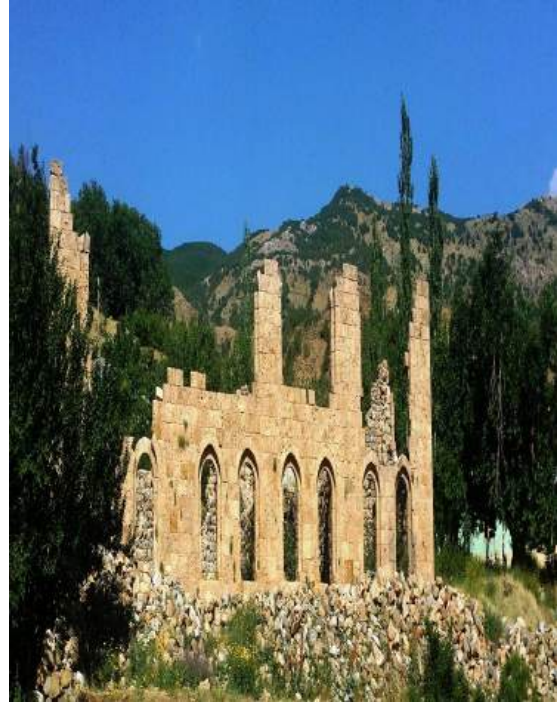
Meydan Medresesinden görüntüler.

Taş Köprü; Osmanlı döneminde Şemdinli deresi üzerinde kurulan taş köprü Seyyid Mehmet Sıddık tarafından yaptırılmıştır.

Taş Köprüden bir görüntü.

Kelat Sarayından bir görüntü.

Kelat Sarayı; Şemdinli'ye 17 km uzaklıktaki eski ilçe merkezi Nehri'nin güney batısında dere kenarına kurulmuştur. Seyyit Ahmet Sıddık tarafından yaptırıldığı bilinmektedir. Seyyid Taha Hakkari'nin mezarlığı da aynı bölgede bulunmaktadır.

Hakkari doğal yapısı nedeniyle kış sporları, doğa yürüyüşleri ve dağcılık açısından Türkiye'nin en önemli bölgesi olma potansiyelini taşımaktadır. Bu nedenle Hakkâri'de ağırlıklı olarak doğaya yönelik turizm türleri her geçen gün daha fazla önem kazanmaktadır.

İDARİ YAPI

Hakkari ili Merkez ilçe ile birlikte 4 ilçe, 139 köy ve 4 belde olmak üzere 139 yerleşim ünitesinden meydana gelmiştir.

Belediye ve Köylerin Dağılımı		
İlçe Adı	Belde Sayısı	Köy Sayısı
Merkez	1	36
Çukurca	0	16
Şemdinli	1	26
Yüksekova	2	61
TOPLAM	4	139

ARAZİ DAĞILIMI

İlimizin işlenebilen tarım arazisi az olduğundan tarla tarımı, meyvecilik ve sebzeçilik gibi araziye bağlı tarımsal faaliyetler yeterli ölçüde gelişmemiştir. Ancak geniş çayır meraları ve yüksek yaylaları ile hayvancılık yapmaya elverişlidir.

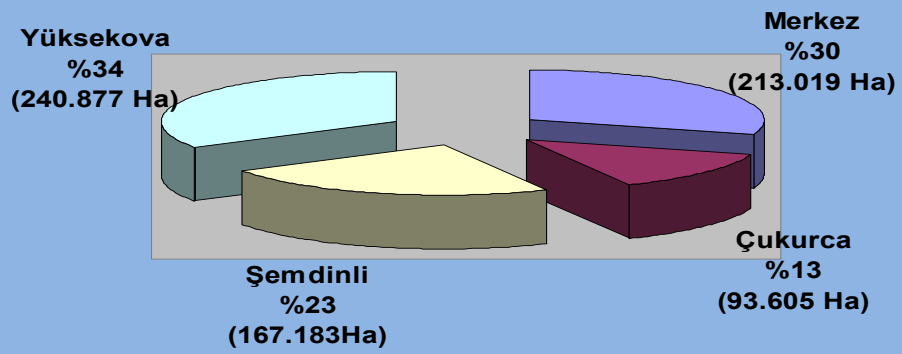
Arazi Cinsi	(ha)	%	
Tarım Arazisi	61.529	8	
Çayır-Mera	369.610	52	
Ormanlık-Fundalık	148.955	21	
Tarım Dışı	133.631	19	
TOPLAM	714.684	100	

Yağışın yıllık toplamı 748,9 mm olmasına karşın, mevsimlere göre dağılışındaki dengesizlik nedeniyle, ilde kuru tarım sistemi hâkimdir. Bitkisel üretim tahıllar üzerinde yoğunlaşmış olup, tahıl yetiştirmede nadas + tahıl sistemi uygulanmaktadır.

Hakkari İlinde çayır ve mera alanlarının Türkiye ortalamasının çok üzerinde olması tarım ve hayvancılık alanında yapılacak muhtemel yatırımlar için önemli fırsatlar taşımaktadır. Çok çeşitli bitki faunasına sahip olması nedeniyle bal arıcılığı açısından ciddi yatırım potansiyeli taşımaktadır. Seracılık açısından bölge potansiyeli incelendiğinde, yüksek güneş alma potansiyeli ve jeotermal alanların bölgenin belli alanlarında mevcut olması nedeniyle örtü altı üretimi yapılabilecek hedef yatırım sektörlerinden biri olmaktadır.

İlçelere Göre İlimizin Arazi Dağılımı (Ha)

İlde yetiştiriciliği yapılan ve yetiştirildiği alan itibariyle bitkisel üretimin büyük kısmını oluşturan ürünlerden buğday, arpa, çeltik, yonca, korunga, tütün, domates, hıyar, susam, ceviz, elma, armut, incir, nar önemli yer tutmaktadır. Ancak sayılan hemen bütün ürünlerin genel olarak çiftçinin ihtiyacı şeklinde değerlendirilmektedir.

Mevcut sebze ve meyve üretim alanları küçük aile işletmeleri şeklinde olup, kendi ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra iç piyasaya birkaç aylık üretim sezonu boyunca sunulabilmektedir.

Ekili-Dikili Alanların Dağılımı (ha)					
İlçe Adı	Toplam Tarım Alanları	Tarla Alanı	Nadas Alanı	Sebze Alanı	Meyve Alanı
Merkez	8.648.8	6.002.3	1.042.7	653.0	945.8
Çukurca	1.347.9	740.8	260.7	168.0	178.4
Şemdinli	5.875.2	3.646.4	729.9	525.5	976.4
Yüksekova	17.476.3	15.046.0	417.0	215.1	1.798.2
Toplam	33.348,2	25.435,5	2.013,3	1.461,6	3.998,8

BİTKİSEL ÜRETİM

Hakkari nüfusun % 70 i geçimini tarım ile sağlamaktadır. Tarımla uğraşan nüfusun %50 si hayvancılıkla uğraşmaktadır. İlimizin işlenebilen tarım arazisi az olduğundan tarla tarımı, meyvecilik ve sebzecilik gibi araziye bağlı tarımsal faaliyetler yeterli ölçüde gelişmemiştir. Ancak geniş çayır-meraları ve yüksek yaylaları ile hayvancılık yapmaya oldukça elverişlidir. Bunun dışında arıcılık, su ürünleri yetiştiriciliği, ipekböcekçiliği gibi entansif ve semi-entansif üretim faaliyetlerine son derece uygundur. İlimizin su kaynakları bakımından zengin olması, geniş tarla arazilerine sahip olmaması, ciddi bir hava kirliliğinin olmaması, araziye ve doğaya fazla müdahale edilmemesi sonucu tahrip edilmemiş bir doğaya sahip olması, zengin bir floristik yapıya sahip olması sebebiyle özellikle arıcılık ve su ürünleri yetiştiriciliği için önemli bir cazibe merkezidir. İlimizin kullanılan toplam tarım arazisinin %74,8'i, sulanmaktadır. Sulamanın tamamı halk sulaması olup devlet sulaması uygulanmamaktadır.

İlin Toplam Yüzölçümü 714.684 ha olup, bunun 61.529 Tarım arazisi, 369.610 ha'ı çayır mera arazisi, 174.955 ha orman ve fundalık, 107.631 ha'ı tarım dışı araziye ve 959 ha yerleşim alanı oluşturmaktadır. Yağışın yıllık toplamı 650 mm olmasına karşın, mevsimlere göre dağılışındaki dengesizlik nedeniyle, ilde kuru tarım sistemi hâkimdir. Bitkisel üretim tahıllar üzerinde yoğunlaşmış olup, tahıl yetiştirmede nadas+tahıl sistemi uygulanmaktadır Hakkari'de toplam 61.529 hektar tarım arazisi mevcut olup bunun % 27,39'unda hububat tarımı yapılmaktadır. Tarla ürünleri içerisinde ilk beş sırayı ekiliş alanlarına göre Yem bitkileri (Yonca-Korunga ve Fiğ), Buğday, Arpa, Tütün ve Çeltik yer almaktadır. Sebzeler içerisinde domates, hıyar ve karpuz öncelikli ürünlerdendir. Meyvelerden ise en çok ceviz, üzüm, elma, kayısı, nar ve incir yetiştirilmekle olup, bunları diğer meyveler takip etmektedir.

İLİMİZDE YETİŞTİRİLEN BAŞLICA ÜRÜNLER

ÜRÜN GRUPLARI	TÜR	EKİLİŞ (da-Ağaç)	ÜRETİM (Ton)	VERİM (kg/da-ağaç)
TARLA ÜRÜNLERİ	BUĞDAY	84.971	10.697	126
	ARPA	1.810	291	164
	TÜTÜN	240	16	334
	ÇELTİK	605	208	349
	SUSAM	772	77	77
	K.FASULYE	413	80	194
	PATATES	384	633	1.648
MEYVE	ELMA	11.995	10.869	49
	CEVİZ	12.528	12.811	56
	ERİK	1.675	2.902	42
BAĞ	ÇEKİRDEKLİ ÜZÜM	6.325	7.316	1.303
YEM BİTKİLERİ	FİĞ (Yeşil Ot)	6.468	3.281	507
	KORUNGA	4.972	2.868	577
	YONCA (Yeşil Ot)	144.000	136.700	949
	SİLAJLIK MISIR	5.431	13.520	2.489
SEBZE	HIYAR	2.880	8.640	3.000
	KARPUZ	580	3.608	6.21
	DOMATES	6.474	19.032	2.92

Gayri Safi Üretim Değerlerine Göre İlk On Ürünümüz

SIRA NO	ÜRÜN CİNSİ	EKİM ALANI (Da)	ÜRETİM (ton)	GAYRİ SAFİ HASILA (TL)
1	YEM BİTKİLERİ	171.674	212.028	84.871
2	BUĞDAY	84.971	10.697	8.222
3	CEVİZ	12.528	13.098	69.629
4	ELMA	2.177	2.857	12.881
5	DOMATES	6.723	19.688	20.250
6	ÜZÜM	42.271	54.592	62.919
7	HIYAR	3.025	9.075	10.065
8	KAYISI	2.152	876	1.761
9	ARPA	1.810	291	132
10	BİBER	2.215	2.661	2.697

Sebzecilik Üretim Değerleri

Ürünler	Ekilen Alan (da)	Üretim Miktarı (da)	Verim (da)
Biber	2.215	2.661	1.201
Domates	6.654	19.481	2.927
Fasulye	1.045	1.171	1.120
Hıyar (sofralık)	2.933	8.187	2.791
Kabak (sakız)	233	327	1.403
Karpuz	580	1.691	2.915
Kavun	105	164	1.561
Lahana (beyaz)	138	125	0.905
Maydanoz	131	49	0.374
Patlıcan	472	472	1
Soğan (taze)	455	417	0.916
Turp (kırmızı)	15	13	0.866
Acur	600	522	0.87
Balkabağı	78	174	2.230
Havuç	30	29	0.966
Marul (göbekli)	50	50	1
Nane	10	4	0.4
TOPLAM	15.744	35.537	16.150

Tarla Bitkileri Üretim Değerleri

Ürünler	Ekilen Alan (da)	Hasat Edilen Alan (da)	Üretim Miktarı (da)
Arpa (diğer) kuru	430	430	71
Buğday (diğer) kuru	95.005	95.005	18.116
Fasulye (kuru) kuru	413	413	80
Fiğ(diğer ot)(yeşil ot)	3.000	3.000	1.350
Korunga (yeşil ot)	4.822	4.822	2.809
Mısır (silajlık)	5.405	5.405	12.868
Patates (diğer)	305	305	441
Soğan (kuru)	144	140	183
Üçgül (yeşil ot)	4.050	4.050	2.378
Yonca (yeşil ot)	132.000	132.000	118.600
Çeltik	1.500	1.500	600
Susam	598	598	60
Tütün	243	243	24
Darı	211	211	63
Yeşil mercimek sulu	325	325	65
Nohut (sulu)	385	385	77
TOPLAM	248.836	248.832	157.785

Meyvecilik Üretim Değerleri

Ürünler	Kapladığı Alan (da)	Toplu Meyveli Ağaç Sayısı (da)	Toplu Meyvesiz Ağaç Sayısı (da)	Dağınık Meyveli Ağaç Sayısı (da)	Dağınık Meyvesiz Ağaç Sayısı (da)	Üretim Miktarı (da)
Armut	1.600	19.700	17.050	28.650	15.500	1.451
Ayva	295	5.380	2.060	5.530	3.870	412
Ceviz	9.811	98.200	14.750	99.150	18.600	5.339
Dut	0	0	0	2.700	1.550	89
Elma	10.116	124.900	141.900	51.835	28.880	5.529
Erik	1.272	31.100	4.400	24.150	1.580	1.452
Kayısı	1.985	13.650	9.700	8.350	2.060	494
Kiraz	556	7.800	7.700	5.000	1.790	208
Şeftali (nektarin)	263	6.750	1.220	3.425	3.090	294
Vişne	156	5.470	2.450	2.475	615	137
Zerdali	135	1.530	150	800	100	58
Antep Fıstığı	120	1.250	60	2.950	290	33
Üzüm	6.006	0	0	0	0	632
İncir	21	245	60	4.950	1.420	110
Nar	11	175	60	2.500	255	64

HAYVANSAL ÜRETİM

Hakkâri ili geniş mera alanları, su kaynakları ve iklim özellikleri bakımından hayvancılığa müsait bir ilimizdir. İlin hayvancılığa uygunluğunu gösteren kriterlere kısaca değinmek gerekirse; ilin toplam arazisinin %52'sini çayır ve meraların oluşturması, ilin coğrafi yapısının küçükbaş hayvancılığa elverişli olması, yem bitkisi ve buğday üretimi için uygun arazi yapısına sahip olması, hayvancılık için uygun iklim ve toprak yapısına sahip olması, yer altı ve yer üstü su kaynakları bakımından zengin olması, İran ve Irak gibi komşu ülkelere yakınlığı ile stratejik bir konuma sahip olması, doğal tıbbi aromatik bitki desenine sahip olmasından dolayı et, tat ve aroma kalitesi bakımından üstün olması gibi öncelikler nedeniyle hayvan yetiştiriciliği için oldukça uygun bir ilimizdir.

Özellikle Yüksekova İlçemiz gerek besi sığırçılığı ve gerekse de süt sığırçılığı açısından önem arz eden geniş çayır ve mera alanlarına sahiptir. İlçede ova köylerinin hala en önemli geçim kaynağı sığırçılıktır.

Hakkâri ilinde mevcut küçükbaş hayvan varlığının büyük kısmı Yüksekova ve Şemdinli İlçelerinde görülmektedir. Hakkari ilinde yetiştirilen koyunların % 98'den fazlasını yerli koyun ırkı olan Akkaraman, keçilerin ise tamamına yakını yerli ırk olan kıl keçisi oluşturmaktadır.

Hayvan Varlığı (2014)					
Cinsi	Merkez	Yüksekova	Şemdinli	Çukurca	TOPLAM
Sığır (Yerli)	2.273	10.518	5.254	1.243	19.288
Sığır (Melez)	1.631	9.782	2.443	0	13.856
Sığır (Kültür)	550	4.250	1.742	0	6.542
TOPLAM	4.454	24.550	9.439	1.243	39.686
Koyun	149.130	352.158	77.910	5.107	584.305
Keçi	40.779	47.688	52.981	6.348	147.796
TOPLAM	189.909	399.846	130.891	11.455	732.101

İlçe Bazında Yıllara Göre Hayvan Sayıları

İLÇELER	BÜYÜKBAŞ					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MERKEZ	3.490	4.685	4.670	5.080	3.734	4.454
ÇUKURCA	628	883	1.042	1.200	965	1.243
ŞEMDİNLİ	6.569	10.760	10.379	14.340	12.000	9.439
YÜKSEKOVA	11.895	20.250	18.755	16.704	20.253	24.550
TOPLAM	22.582	36.578	34.846	37.324	36.952	39.686

İLÇELER	KÜÇÜKBAŞ					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MERKEZ	144.521	200.719	89.300	123.562	176.982	189.909
YÜKSEKOVA	350.000	320.988	266.415	232.200	384.575	399.846
ŞEMDİNLİ	80.000	53.742	62.100	94.789	124.800	130.891
ÇUKURCA	4.100	7.415	7.356	10.500	9.041	11.407
TOPLAM	578.621	582.864	425.171	461.051	695.398	732.053

HAKKARİ'DE TARIMA YATIRIM YAPMAK İÇİN 10 NEDEN

- 1- İlin arazisinin % 52'sini çayır meralar oluşturduğundan hayvancılığın gelişimine uygun olması,
- 2- İlin coğrafi yapısı ve mera alanlarının önemli yer tutması nedeniyle küçükbaş hayvancılığın gelişimine uygun yapıda olması,
- 3- Yem bitkisi ve buğday üretimi için uygun arazi, iklim ve toprak yapısına sahip olması,
- 4- Ceviz ilde yoğun olarak yetiştiriciliği yapılan bir ürün olduğundan ceviz üretimi ve sanayisinin gelişimine uygun olması,
- 5- Ekolojik açıdan organik tarıma ve iyi tarıma elverişli olması,
- 6- İlin zengin flora ve fauna yapısı, ekolojik olarak uygun niteliklere sahip olması arıcılık ve ürünlerinin gelişimine uygun yapıda olması,
- 7- Yer altı ve yer üstü sulama kaynakları bakımından zengin olması, su kaynaklarının nitelikleri bakımından su ürünleri yetiştiriciliğine (Özellikle yavru balık üretimi) uygun olması,
- 8- İlin coğrafi durum ve ekolojik yapısı ile agro turizmin gelişimine uygun nitelikleri ve potansiyele sahip olması,
- 9- İlde endemik türlerin yetişmesi (Ters lale) yanında; nar, incir, kivi, susam gibi ürünlerin yetişebileceği iklim koşullarına sahip alanlara sahip bulunması,
- 10- İran ve Irak gibi komşu ülkelere yakınlığı ile stratejik bir konuma sahip olması.

HAKKARİ'DE TARIMSAL YATIRIM İÇİN UYGUN SEKTÖRLER VE ALANLAR

SEKTÖR ADI	AÇIKLAMA
Entegre Hayvancılık İşletmeleri Sektörü	İlin coğrafi yapısı ve çayır mera alanlarının çokluğu ile büyük ve küçükbaş yetiştiriciliği için uygun potansiyele sahiptir.
Su Ürünleri Yetiştiriciliği Sektörü	Hakkari ili sahip olduğu doğal su kaynakları ile su ürünleri yetiştiriciliği, özellikle yavru üretimine uygun bir ildir.
Organik Tarım ve İyi Tarım Sektörü	Hakkari ; organik tarım ve organik arıcılık üretiminde potansiyele sahip olduğu ve bu ürünlere yönelik üretim bilincinin arttığı bir ildir.
Arıcılık ve Ürünleri Sektörü	Zengin florası ve her geçen yıl artan arıcılık potansiyeli ile bu sektörün gelişimine uygun bir yapıya sahiptir.
Doğal Çiçek Yetiştiriciliği (Ters Lale) Sektörü	İlde endemik olarak yetişen Ters Lalenin yetiştiriciliğinin gelişimi ve markalaşması için önemli bir potansiyeldir.
Ceviz Üretim ve Paketleme Sektörü	Bitkisel ürünler içinde en fazla alana sahip cevizin kültüre alınması ve ürünlerin değerlendirilmesi ekonomik açıdan önem arz etmektedir.

İDARİ KADRO

Mehmet YILDIRIM-İl Müdürü

Fatma AÇAR-İl Müdür Yardımcısı

İsmail TUNÇ
Koord. Ve Tarımsal Veriler
Şube Müdürü

Suat EREN
Hay. Sağ. Yet.ve Su Ürün.
Şube Müdürü

Çetin DURAN
Tar. Altyapı ve Arazi Değ.
Şube Müdürü

Mehmet HATİPPOĞLU
Bit. Üretim ve Bit. Sağ.
Şube Müdürü

Cüneyt ÖZBEK
Kırsal Kalk. Ve Örg.
Şube Müdürü

Cemal DEMİR
İdari ve Mali İşler
Şube Müdürü

Abdullah SEVEN
Gıda ve Yem
Şube Müdürü

Cezmi YILMAZ
Yüksekova İlçe Müdürü

Ekrem TAŞ
Şemdinli İlçe Müdürü

Ömer ÖZDEN
Çukurca İlçe Müdürü

ŞUBE FAALİYETLERİ

KOORDİNASYON VE TARIMSAL VERİLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

TÜMSİS (Tarım Ürünleri Maliyet Sistemi)

Pazarlama Bilgi Sistemi (PBS) kapsamında yer alan Tarım Ürünleri Maliyet Sistemi (TÜMSİS) ilçe bazında, o ilçede üretimi yapılan tüm ürünlere ait maliyet hesabıdır. Bu kapsamda 2014 yılında il ve ilçe müdürlüklerinde TÜMSİS kapsamında bölgede yetiştirilen tek yıllık tüm ürünlerin maliyet hesabı çıkarılıp TBS üzerinden veri girişi yapılmıştır.

Coğrafi Bilgi Sistemleri

Tarım ve Kadastro parsellerinin tanımlanmasını takiben; Çiftçi Kayıt Sisteminde yer alan parsellerin kullanım durumlarının ortaya konması, bunun çiftçi düzeyinde sorgulanabilir olması, destek başvurularında web tabanlı uygulamalara geçilecek olması nedeniyle; Tarım Bilgi Sistemi içinde yer alan, Coğrafi Bilgi Sistemleri kurulmuştur.

Coğrafi referanslı bilgileri toplamak, depolamak, analiz yapmak, sorgulamak ve yönetmek CBS teknolojileriyle mümkündür. Bu nedenle, tüm boyutları ile CBS hemen her sektörde, ekonomik ve stratejik değeri gittikçe artan bir araç haline gelmiştir. Tarım potansiyellerimiz hakkında kapsamlı, güvenilir ve güncel bilgi elde etmek, tarımsal ürünlerin ekim alanları ve üretim miktarlarında meydana gelen değişimleri belirlemek, tarım alanlarının tasnifi, arazi kullanım planlaması, arazi tapulaştırılması gibi konularda etkin ve doğru çalışmalar yapabilmek için hemen her konuda CBS teknolojileri aktif olarak kullanılmaktadır.

2014 Yılında il müdürlüğümüzde CBS il sorumluları tarafından bakanlığın isteği üzerine aralık ayında web üzerinden tarım dışı parseller harita üzerinde seçilmiş ve bakanlık onayına sunulmuş olup CBS ile ilgili çalışmalara başlanmıştır.

TÜKAS (Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi)

Tarım Bilgi Sistemi (TBS) içerisinde yer alan Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi (TÜKAS) ile tüm tarımsal işletmelerin üretim bilgileri kayıt altına alınarak işletme bilgilerinin tamlığının ve güncellenmesinin sağlanması hedeflenmektedir. Bu kapsamda il müdürlüğümüzde 10 Tar-Gel personeli ile ilçelerimizde Yüksekova 9, Şemdinli 8, Çukurca'da ise 3 Tar-Gel personeli kendilerine tanımlanan köylerde sayım yapmıştır.

Eğitim Çalışmalarımız

Çiçeklerin Özü Projesi: Kadın Çiftçi Tarımsal Yayım Projesi Kapsamında Bakanlığımız tarafından desteklenen Çiçeklerin Özü Projesi ile kadın çiftçilerin tarımsal faaliyetlerde ve üretimde aktifleştirilmesi amaçlanmıştır.

Hakkâri'ye bağlı Kırıkdağ Köyünde projeye uygun olarak açılan arıcılık kursuna 35 kadın çiftçimiz katılmıştır. 1 aylık teorik ve uygulamalı eğitim alan kadın çiftçilerimiz daha sonra sınava tabi tutulmuşlardır. Bu sınav sonucunda başarılı olan 15 kursiyerimize 10 adet arılı kovan toplam 150 adet arılı kovan verilmiştir.

BESLEME

- Bu konunun önemi ve önemi ile ilgili
- 1. ve 2. günün önemi
- 3. ve 4. günün önemi
- 5. ve 6. günün önemi
- 7. ve 8. günün önemi
- 9. ve 10. günün önemi
- 11. ve 12. günün önemi
- 13. ve 14. günün önemi
- 15. ve 16. günün önemi
- 17. ve 18. günün önemi
- 19. ve 20. günün önemi
- 21. ve 22. günün önemi
- 23. ve 24. günün önemi
- 25. ve 26. günün önemi
- 27. ve 28. günün önemi
- 29. ve 30. günün önemi
- 31. ve 32. günün önemi
- 33. ve 34. günün önemi
- 35. ve 36. günün önemi
- 37. ve 38. günün önemi
- 39. ve 40. günün önemi
- 41. ve 42. günün önemi
- 43. ve 44. günün önemi
- 45. ve 46. günün önemi
- 47. ve 48. günün önemi
- 49. ve 50. günün önemi
- 51. ve 52. günün önemi
- 53. ve 54. günün önemi
- 55. ve 56. günün önemi
- 57. ve 58. günün önemi
- 59. ve 60. günün önemi
- 61. ve 62. günün önemi
- 63. ve 64. günün önemi
- 65. ve 66. günün önemi
- 67. ve 68. günün önemi
- 69. ve 70. günün önemi
- 71. ve 72. günün önemi
- 73. ve 74. günün önemi
- 75. ve 76. günün önemi
- 77. ve 78. günün önemi
- 79. ve 80. günün önemi
- 81. ve 82. günün önemi
- 83. ve 84. günün önemi
- 85. ve 86. günün önemi
- 87. ve 88. günün önemi
- 89. ve 90. günün önemi
- 91. ve 92. günün önemi
- 93. ve 94. günün önemi
- 95. ve 96. günün önemi
- 97. ve 98. günün önemi
- 99. ve 100. günün önemi

ilek Yetiştiriciliği Kursu: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, İşKUR ve Türkiye Ziraat Odası Birliği arasında imzalanan protokol gereği açılan ilek yetiştiriciliği kursuna 20 kişi katılmıştır.

Arıcılık Kursu: Halk Eęitimle ortak açılan Arıcılık Kursunda 31 iftimize eğitim verilmiştir.

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık yönetmeliği kapsamında; ilimizde yetki belgesi sahibi kuruluşlar tarafından istihdam edilen tarım danışmanlarına ait tablo aşağıda verilmiştir.

Danışmanlık Hizmeti Veren Kuruluş	İlçesi	Tarımsal İşletme Sayısı	1.Dönem Destekleme Tutarı(TL)
Abdulselam ŞEN	Yüksekova	80	32.000
Mürsel ÖNER	Yüksekova	60	24.000
Nüpelda Tar.Yay. ve Dan. Ltd. Şti.	Yüksekova	579	231.600
Ters Lale Tar.Yay. ve Dan. Ltd. Şti.	Hakkari	549	219.600
Yüksekova Ziraat Odası Başkanlığı	Yüksekova	180	72.000
Toplam TYDD Başvuran Kişi Kuruluş Sayısı		1.448	579.200

Tarımsal Danışmanlık Sınavına 76 başvuru gerçekleşmiş olup bunlardan 17 si sınavı kazanmıştır.

Tarımsal Yayımı Geliştirme Projesi (Targel)

Bakanlığımız tarafından yürütülmekte olan Targel Projesi kapsamında ilimiz merkezinde 10 ve ilçelerde 20 olmak üzere toplam 30 personel çiftçilerimize hizmet vermektedir.

İlçe	Ziraat Mühendisi	Veteriner Hekim	TOPLAM
Merkez	5	5	10
Yüksekova	3	6	9
Şemdinli	3	5	8
Çukurca	2	1	3
Toplam	13	17	30

Köy Bazlı Targel Personeli	
Adı Soyadı	Çalışma Bölgesi
Hakkari Merkez	
Saide DEMİR	Demirtaş Köyü
Özge DEMİRTAŞ	Ördekli Köyü
Onur DEMİR	Pınarca Köyü
Mehmet Emin ERTAŞ	Üzümcü Köyü
Seyvan YAKAR	Akçalı Köyü
Fatih KORKMAZ	Sarıtaş Köyü
Muhsin ER	Bağışlı Köyü
İdris UCE	Kırıkdağ Köyü
Muhlis YILMAZ	Geçitli Köyü
Eyüp CENGİZ	Geçimli Köyü
Yüksekova	
Ayşem Ufuk YANLI	Karabey Köyü
Mehtap ÖZSANCAKTAR	Adaklı Köyü
Muhammet ÇAĞLAV	Kadıköy
Barış DİRİ	Esendere Beldesi
Mustafa Eser DEMİRÇİN	Karlı Köyü
Hakan GÜLLÜOĞLU	Kamışlı Köyü
İrfan Cihan ERGİN	Vezirli Köyü
Süleyman ÖZSANCAKTAR	Akalın Köyü
Ali UZUN	Tathköy
Şemdinli	
Adnan TAYLAN	Öveç Köyü
Murat YILDIZ	Altınsu Köyü
Alper KURT	Çatalca Köyü
Nihat GÖK	Yaylapınar Köyü
Mustafa VARAN	Boğazköy
Feyzullah SİPAHİ	Derecik Beldesi
Mevlüt AYDIN	Tütünlu Köyü
İbrahim Cihat ÖZDEMİR	Günyazı Köyü
Çukurca	
Hatice DEMİREKİN	Narlı Köyü
İsa KAÇMAZ	Gündeş Köyü
Soner BAYKURT	Çığlı Köyü

Tarım ve İnsan Fotoğraf Sergisi

Toprak sevgisi ve tarımın önemine dikkat çekmek amacıyla Bakanlığımız Eğitim Yayımları ve Yayınlar Daire Başkanlığı ve Denizbank işbirliği ile 2009 yılından bu yana Tarım ve İnsan konulu fotoğraf yarışması düzenlenmektedir.

Her yıl “Genel”, “Tarımsal Üretim”, “Öğrenci”, “Bakanlık Personeli”, “Denizbank Özel Ödülü” kategorilerinde yapılan yarışmaya hayvancılık, toprak, su, su ürünleri, gıda ve muhafazası, tarım ürünleri işleme, çiftçi köy ve köylüyle ilgili konuları kapsayan fotoğraflar dereceye girmek için yarışmaktadır. Yarışmada sergilenmeye değer bulunan eserler 22-26.09.2014 tarihleri arasında ilimizdeki sanatseverlerle buluşturulmuştur.

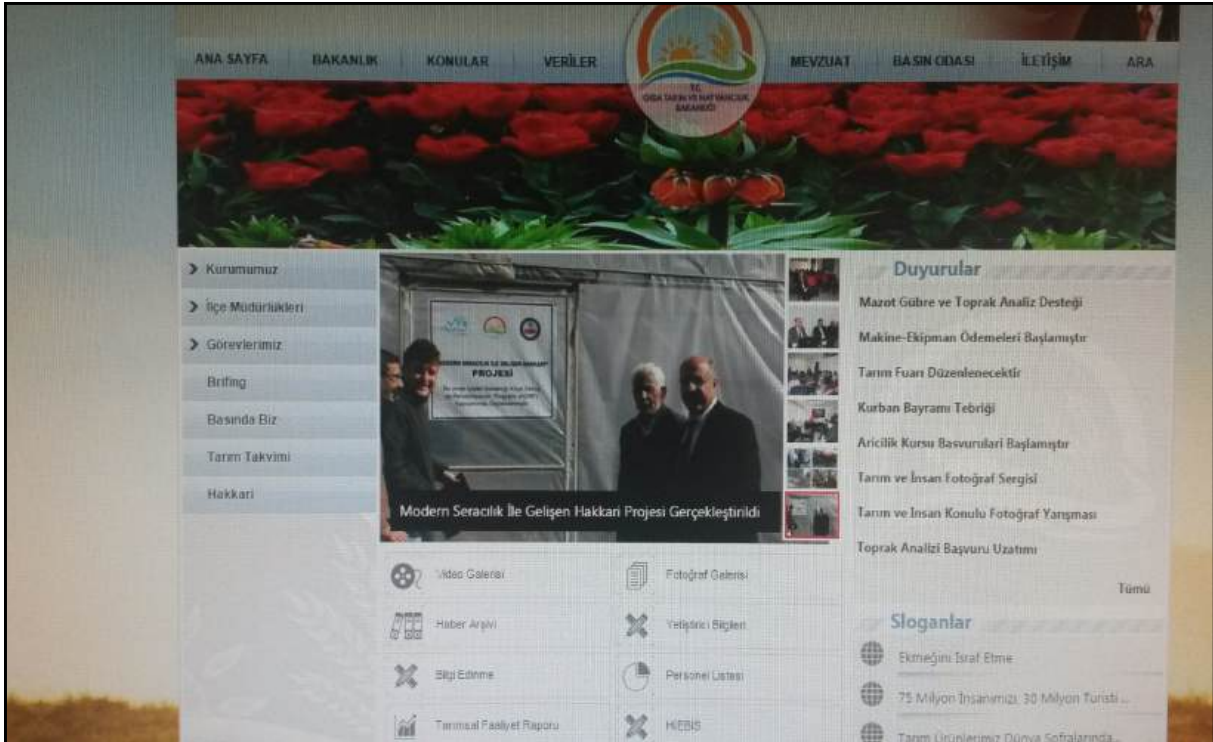

Web Sitesi ve SMS Hizmeti

Bakanlığımız Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı tarafından; teknik konuların, yapılan ve yapılacak olan çalışmaların güncel olarak takip edilebilmesi, duyuruların hızlı bir şekilde kitlelere ulaşabilmesi ve daha kullanılabilirliği için web sitemiz yenilendi.

www.hakkaritarim.gov.tr olan web sitemizin yerine hakkari.tarim.gov.tr adlı yeni web sitemiz oluşturulmuştur. 123 haber ve 61 duyuru yapılmış olup çiftçilerimizin çalışmaları hakkında bilgilendirilmesi sağlanmıştır. Çiftçilerimizi bilgilendirmek amacıyla İlçe Müdürlüklerimizin de web siteleri oluşturulmuştur.

Ayrıca bakanlığımızın hizmetleri ve çeşitli teknik konularda çiftçi bilgilendirme amaçlı oluşturulan SMS sistemi ile 01.01.2014 tarihinden itibaren 41 mesaj atılmış olup değişik konularda toplam 103.615 çiftçimize ulaşılmıştır.

GIDA VE YEM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

KAYIT VE ONAY

5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu kapsamında üreticilerin talepleri doğrultusunda Gıda Kontrol ekibi tarafından işyerlerinin teknik ve hijyenik şartları kontrol edilerek üretilen ürün bileşimlerinin Türk Gıda Kodeksine uygun olması halinde kayıt ve onay işlemleri yapılmaktadır.

Denetim Ekiplerimiz		
Gıda ve Yem Denetim Ekip Sayısı	Merkez	1
	Çukurca	1
	Şemdinli	1
	Yüksekova	1
Gıda ve Yem Denetim Ekip Sayısı		4
Kontrol Görevlisi Sayısı		17
Kontrol Görevlisi Yardımcı Sayısı		3
Gıda Denetim Araç Sayısı		0

İlimizde Kayıt ve Onayı Yapılan İşletme sayıları aşağıda belirtilmiştir:

İşletme Tipi	Belge Sayısı
Gıda Üretim Yeri (İşletme Kayıt Belgesi)	95
Gıda Toplu Tüketim-Satış Yeri (İşletme Kayıt Belgesi)	466
Üretim Yeri (Geçici Onay Belgesi)	2
Üretim Yeri (Onay Belgesi)	14
Yem İşletmesi	0
TOPLAM	577

GIDA DENETİMLERİ

İlimiz merkez ve ilçelerinde 1 adet un fabrikası, 2 adet et kombinesi, 2 adet bal paketleme, 5 adet şeker paketleme, 4 adet yumurta paketleme, 5 adet süt işleme fabrikası, 1 adet süt işleme tesisi, 25 adet gıda paketleme, 49 adet ekmek-pide fırını-lavaş, 23 adet pastane, 21 adet hazır yemek üretim yeri, 3 adet yufka imalathanesi olmak üzere toplam 141 gıda üretim işletmesi bulunmakta olup bu işletmelerin kontrolleri periyodik olarak yapılmaktadır.

Sektör Adı	Merkez	Çukurca	Şemdinli	Yüksekova	Toplam
Et Kombinesi	0	0	0	2	2
Un Fabrikası	0	0	0	1	1
Bal Paketleme	2	0	0	0	2
Şeker Paketleme	1	0	0	4	5
Yumurta Paketleme	1	0	0	3	4
Süt İşleme Fabrikası	1	0	0	4	5
Süt İşleme Tesisi	0	0	0	1	1
Gıda Paketleme	6	0	9	10	25
Ekmek-Pide Fırını-Lavaş	22	2	3	22	49
Pastane	7	1	7	8	23
Hazır Yemek Üretim Yeri	10	0	5	6	21
Yufka İmalathanesi	2	0	0	1	3
TOPLAM	52	3	24	62	141

Ayrıca gıda üretim ve satış yerlerinde 2014 yılı içerisinde, üretim ve satış yerlerinde toplam 592 denetim yapılmış olup periyodik olarak denetimlerimiz devam etmektedir.

İŞLETME TÜRÜ	İŞLETME SAYISI	DENETİM SAYISI
Gıda Üreten	95	181
Gıda Satış	319	273
Toplu Tüketim	147	138
Toplam	561	592
FAALİYET	ŞİKÂYET SAYISI	DENETİM SAYISI
174 ALO Gıda Hattı	19	19
İdari Para Cezası	5	5

İlçe Bazlı İşletme Sayıları					
İşletme Türü	Merkez	Çukurca	Şemdinli	Yüksekova	Toplam
Gıda Satış	261	15	49	206	531
Gıda Üretim	52	3	24	62	141
Toplu Tüketim	69	5	20	53	147
Toplam	382	23	93	321	819
Onaylı	3	-	-	11	14
Şartlı Onaylı	1	-	-	1	2
TOPLAM	4	-	-	12	16

İlçe bazlı denetim sayılarımız aşağıda belirtilmiştir :

İlçe Bazlı Denetim Sayıları					
İşletme Türü	Merkez	Çukurca	Şemdinli	Yüksekova	TOPLAM
Gıda Üretim	130	1	3	47	181
Toplu Tüketim	95	2	1	40	138
Gıda Satış	134		1	138	273
İthalat	23		0		23
Toplam	382	3	5	225	615

2014 yılı içerisinde gıda işletmelerinden toplam 31 numune sayısı alınmıştır.

2014 Yılı Gıda Ve Yem İşletmelerinden Alınan Numune Sayısı				
		Numune Sayısı	Olumlu	Olumsuz
GIDA	İhbar, şikayet ve risk esaslı denetimlerde alınan numune sayısı	2	2	-
	2014 Gıda Kontrol Planı Kapsamında Alınan Numune Sayısı	29	28	1
YEM	-	-	-	-
TOPLAM		31	30	1

ALO GIDA HATTI

Sağlıksız ya da bozuk gıdaları ya da herhangi bir gıda şikâyetini kolayca ilgili birimlere iletmek amacıyla ‘yediğine içtiğine dikkat et, sağlıklı gıda tüket sloganı ile 174 Alo Gıda Hattı hizmete açılmıştır.

İlimizde 2014 yılı içerisinde Alo Gıda Hattına gelen 19 adet başvuruya cevap verilmiştir.

Gelen Şikayet Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Numune Sonucu		Uygulanan İdari Para Cezası Sayısı
		Olumlu	Olumsuz	
19	2	2	-	2

2014 Yılında Gıda ve Yem İşletmelerine Uygulanan İdari Para Cezası Karar Sayısı

İşlem Konusu	Uygulanan İdari Para Ceza Sayısı	Uygulanan Toplam İdari Para Cezası (TL)	İPC ve Duyurularının Diğer İllere Bildirim Sayısı
GIDA	2	2.658	-
YEM	-	-	-
TOPLAM	2	2.658	-

2014 Yılında Gıda Denetimlerinde İmha Edilen Ürünler

İşlem Konusu	İmha edilen Ürün	İmha Edilen Ürün Miktarı
GIDA	Un	100 kg
	Pizza Kraker	29 adet
	Şalgam Suyu	33 adet
	Dondurma, pasta malzemesi, simit, tereyağı, pizza vb.	3.027 koli
	Dondurma	78 adet
YEM	-	-

Gıda ve Gıda İle Temas Eden Madde ve Malzemelerin İthalat Miktarları

Ürün Grubu Yaş Sebze Meyve (Sınır Ticareti)	İTHALİ UYGUN GÖRÜLEN MİKTAR	
	Adet	Miktar (Ton)
Karpuz	21	1.865
Kivi	2	108
TOPLAM	23	1.973

TAPDK Çalışmaları

İşlem Tipi	Belge Sayısı
Tütün Mamulü Perakende Satış Belgesi	40
Alkollü İçki Perakende Satış Belgesi	4
Tütün Toptan Satış Belgesi	1
Alkollü İçki Toptan Satış Belgesi	1
Açık Alkollü İçki Satış Belgesi	5
TOPLAM	51

16 EKİM DÜNYA GIDA GÜNÜ ETKİNLİKLERİ

Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nın önerisi üzerine **2014 yılı**, BM 66. Genel Kurulu'nda resmi olarak onaylanarak, **Uluslararası Aile Çiftçiliği Yılı (AÇY)** olarak ilan edilmiştir.

Böylece her yıl 16 Ekim tarihinde değişik etkinliklerle kutlanan Dünya Gıda Günü'nün 2014 ana teması **"Aile Çiftçiliği: Dünyayı besle, yeryüzünü önemse"** olarak belirlenmiştir.

16 Ekim Dünya Gıda Günü'nün 2014 ana teması **"Aile Çiftçiliği: Dünyayı besle, yeryüzünü önemse"** kapsamında Merkez ilçemiz Çimenli köyünde 25 Kadın çiftçimize Aile Çiftçiliği konusunda şubemiz personelleri tarafından eğitim programı düzenlenmiştir.

2014 YILI Uluslararası Aile Çiftçiliği Etkinlikleri

Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nın önerisi üzerine **2014 yılı**, BM 66. Genel Kurulu'nda resmi olarak onaylanarak, **Uluslararası Aile Çiftçiliği Yılı (AÇY)** olarak ilan edilmiştir.

Bu kapsamda Merkez Çimenli köyünde 25 kişilik kadın çiftçi grubuna Aile Çiftçiliği ve Girişimcilik konusunda bilgi verilmiştir.

Bu kapsamda DAKA, KOSGEB İşbirliği ile 22-29 Aralık 2014 tarihleri arasında Çimenli köyünde 30 kişilik kadın çiftçi grubuna **'Girişimcilik'** kursu verilmesi planlanmış, kurs başarı ile tamamlanmıştır.

Eğitim ile birlikte, kadın çiftçilerimizin Girişimcilik kapasitelerini geliştirilmesi, kadın işgücünün çalışma hayatı içerisindeki oranını arttırılması hedeflenmektedir.

Gıda ve Yem Şubesinde Yürütülen Eğitimler

Eğitim Konusu	Hizmet Alanı	Kursiyer Sayısı	Eğitim Süresi	Eğitim Tarihi
Gıda İşletmelerinde Hijyen Eğitimi	Kasap, Lokanta Hazır Yemek,	42	2 Gün	16/12/2014 23/12/2014
Gıda İşletmelerinde Hijyen Eğitimi	Pastane, Fırınlr	28	2 Gün	17-18/12/2014
Gıda İşletmelerinde Hijyen Eğitimi	Okul Kantinleri	25	1 Gün	30/12/2014
Kasaplarda Uyulması Gereken Kurallar	Kasaplar	10	1 Gün	16/12/2014
Girişimcilik	Kadın Çiftçiler	30	8 Gün	22-29/12/2014
TOPLAM		135		

Bir günde 6 milyon ekmeği
çöpe atıyoruz

EKMEĞİNİ
EMEĞİNİ **KORU**

www.ekmekisrafetme.com

TARIMSAL ALTYAPI VE ARAZİ DEĞERLENDİRME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

4342 sayılı Mera Kanunu

Bu Kanunun amacı; daha önce çeşitli kanunlarla tahsis edilmiş veya kadimden beri kullanılmakta olan mera, yaylak, kışlak ve kamuya ait otlak ve çayırların tespiti, tahdidi ile köy veya belediye tüzel kişilikleri adına tahsislerinin yapılmasını, belirlenecek kurallara uygun bir şekilde kullandırılmasını, bakım ve ıslahının yapılarak verimliliklerinin artırılmasını ve sürdürülmesini, kullanımlarının sürekli olarak denetlenmesini, korunmasını ve gerektiğinde kullanım amacının değiştirilmesini sağlamaktır.

İl Mera Komisyonu

Mera, yaylak ve kışlakların tespit, tahdit ve tahsisi Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca yapılır. Bu amaçla Valinin görevlendireceği bir vali yardımcısı başkanlığında; Bakanlık il müdürü, Bakanlık il müdürlüğünden konu uzmanı bir ziraat mühendisi, Köy Hizmetleri il müdürlüğünden bir ziraat mühendisi, defterdarlıktan veya bulunamaması halinde vali tarafından görevlendirilecek bir hukukçu, Milli Emlak Müdürlüğünden bir temsilci, Kadastro Müdürlüğünden bir teknik eleman, Ziraat Odası Başkanlığından bir temsilci olmak üzere sekiz kişiden oluşan bir komisyon kurulmaktadır.

İlçe Adı	Tespit		Tahdit		Tahsis		Çalışılan Yerleşim Birimi	Kalan Yerleşim Birimi
	Yerleşim Birimi	Alan (ha)	Yerleşim Birimi	Alan (ha)	Yerleşim Birimi	Alan (ha)		
Merkez	10	19.425,68	10	19.425,68	-	-	18	18
Yüksekova	2	1.234,53	2	1.234,53	-	-	20	41
Çukurca	-	-		-	-	-	-	16
Şemdinli	-	-		-	-	-	-	26
TOPLAM	12	20.660,21	12	20.660,21	-	-	38	101

**4342 sayılı Mera Kanununun 14. Maddesi Kapsamında Yapılan
Tahsis Amacı Değişiklikleri**

2014 yılı	Talepte bulunan Kurum	T.A.D Başvuru Şekli	Başvuru Sonucu
1	Türk Telekom A.Ş	Kule ve Konteynır Kurulumu	Uygun (Eksik evrakların tamamlanması Bekleniyor)
2	Türk Telekom A.Ş	Kule ve Konteynır Kurulumu	Uygun (Eksik evrakların tamamlanması Bekleniyor)
3	Türk Telekom A.Ş	Kule ve Konteynır Kurulumu	Uygun (Eksik evrakların tamamlanması Bekleniyor)
4	Türk Telekom A.Ş	Kule ve Konteynır Kurulumu	Uygun (Eksik evrakların tamamlanması Bekleniyor)
5	Türk Telekom A.Ş	Kule ve Konteynır Kurulumu	Uygun (Eksik evrakların tamamlanması Bekleniyor)
6	Yüksekova Belediye Başk.	İçme Suyu Tesisi	Uygun (Eksik evrakların tamamlanması Bekleniyor)
7	Yüksekova Belediye Başk	Kül Depolama Tesisi	Uygun (Eksik evrakların tamamlanması Bekleniyor)
8	Hakkari Belediye Başk.	Katı Atık Bertaraf Tesisi	Uygun (Ot Gelirlerinin yatırılması bekleniyor)
9	Hakkari Belediye Başk.	Katı Atık Bertaraf Tesisi	Uygun (Ot Gelirlerinin yatırılması bekleniyor)

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu

Arazi ve toprak kaynaklarının bilimsel esaslara uygun olarak belirlenmesi, sınıflandırılması, arazi kullanım plânlarının hazırlanması, koruma ve geliştirme sürecinde toplumsal, ekonomik ve çevresel boyutlarının katılımcı yöntemlerle değerlendirilmesi, amaç dışı ve yanlış kullanımların önlenmesi, korumayı sağlayacak yöntemlerin oluşturulmasına ilişkin sorumluluk, görev ve yetkilerin tanımlanması ile ilgili usûl ve esasları kapsar.

Toprak Koruma Kurulu

Her ilde, Valinin başkanlığında, ildeki tarımdan sorumlu birim amiri tarafından başkan yardımcılığı ve sekreteryaya hizmetleri görevi yürütülmek üzere, ilde plân yapma yetkisine sahip kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerden, üç birimin ve Maliye Bakanlığının ildeki üst düzey temsilcisi ile plânlama ve/veya toprak koruma konularında ulusal ölçekte faaliyette bulunan kamu kurumu niteliğini haiz meslek kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının yerel temsilcilerinden üç kişi olmak üzere Kurul oluşturulmaktadır.

Tarım Dışı Kullanım Talepleri

İl Müdürlüğümüze 2014 yılında 9 adet başvuru olmuştur. Bunlardan 1 tanesine 5403 21. maddesi kapsamında cezai işlem uygulanmıştır. Ayrıca 4 tanesi İl Toprak Koruma Kurulunca uygun görülmüş, 4 tanesi ile ilgili yazışmalar devam etmektedir.

Tapu Cins Değişiklikleri

11 adet başvuru olmuştur. Bunlardan 2 tanesi uygun görülmüş, 3 tanesi uygun görülmemiş ve 6 tanesi ile ilgili işlemler devam etmektedir.

HAYVAN SAĞLIĞI YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SU ÜRÜNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Hakkari İli yüksek rakımlı bir arazi üzerine kurulmuş olduğundan flora ve fauna özellikleri açısından karakteristik bir yapıya sahiptir. Flora desenine bakıldığında hayvancılık için oldukça uygun otlaklar mevcuttur. Otlakların varlığı geçmiş yıllarda küçük ve büyükbaş hayvan yetiştiriciliğini özendirmiş ve sayısal olarak hayvan varlığı çok olumlu bir noktaya getirmiştir. Fakat bölgede yaşanan olaylardan sonra otlaklar ve yaylalar kullanılmamış hayvancılık bitme noktasına gelmiştir.

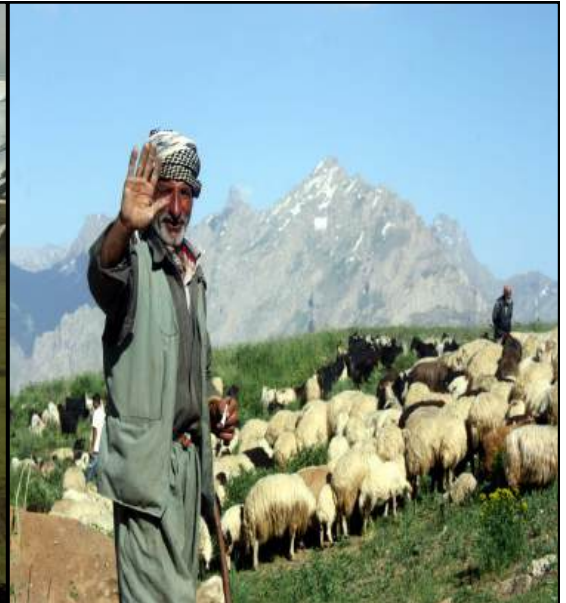
Özellikle Yüksekova İlçemiz gerek besi sığırcılığı ve gerekse de süt sığırcılığı açısından önem arz eden geniş çayır ve mera alanlarına sahiptir. İlçede ova köylerinin hala en önemli geçim kaynağı sığırcılıktır. Yapılan mevcut hayvancılık ile İlçenin potansiyeli karşılaştırıldığında mevcut potansiyelin ancak %15-20 sinin kullanıldığı söylenebilir.

Hakkâri ilinde mevcut küçükbaş hayvan varlığının büyük kısmı Yüksekova ve Şemdinli İlçelerinde görülmektedir. Hakkari ilinde yetiştirilen koyunların % 98'den fazlasını yerli koyun ırkı olan Akkaraman, keçilerin ise tamamına yakını yerli ırk olan kıl keçisi oluşturmaktadır.

Hayvan Varlığı (2014)					
Cinsi	Merkez	Yüksekova	Şemdinli	Çukurca	TOPLAM
Sığır(Yerli)	2.273	10.518	5.254	1.243	19.288
Sığır(Melez)	1.631	9.782	2.443	0	13.856
Sığır(Kültür)	550	4.250	1.742	0	6.542
TOPLAM	4.454	24.550	9.439	1.243	39.686
Koyun	149.130	352.158	77.910	5.107	584.305
Keçi	40.779	47.688	52.981	6.348	147.796
TOPLAM	189.909	399.846	130.891	11.455	732.101

HAYVAN SEVKLERİ						
İlçe	Sığır	Koyun	Keçi	At-Katır	Kovan	Manda
Merkez	35	42.239	14.250	-	2.990	-
Yüksekova	3.173	49.156	-	-	39.142	-
Çukurca	-	-	-	-	-	-
Şemdinli	951	21.029	338	-	4.693	-
TOPLAM	4.159	42.567	14.588	-	16.825	-

2014 YILI İLÇELER BAZINDA HAYVAN MADDELERİ SEVKİ								
İlçesi	B.Baş Deri (kg)	K.baş Deri (kg)	Bal (kg)	Bal-mum u	Yün (kg)	K.Baş Et (kg)	Bar-sak (Tor-ba)	Saka-tat (kg)
Merkez	24 ton	41 ton	89.102	0	0	0	27 ton	24 ton
Yüksekova	21.535	101.000	323.148	-	-	207.233	-	-
Şemdinli	2.300	2.295	107.680	-	-	-	-	-
Çukurca	-	-	-	-	-	-	-	-

2014 yılı Aşılama Sonuçları						
Aşı Serum-İlaç	İlçe	Hay-van Nevisi	Uygulama Sonuçları			
			Projeli	Has. Çıkışı	Özel	TOP-LAM
Şap	Merkez	B.Baş	1.427			1.427
		K.Baş			12.918	12.918
	Yüksekova	B.Baş	16.600			16.600
	Şemdinli		11.991		137	11.128
	Çukurca					725
Koyun-Keçi çiçek	Merkez	K.Baş			1.000	1.000
	Çukurca					1.427
PPR	Merkez	K.Baş	79.169	-	-	79.169
	Yüksekova	K.Baş	92.306			92.306
	Şemdinli		26.103			26.103
ANTHRAX	Yüksekova	K.Baş	3.032	-	-	3.302
Kuduz	Merkez	Kedi-Köpek	67	2	-	69
	Yüksekova	Kedi-Köpek		119		119
	Şemdinli		70			70
Sağlık Taraması	Merkez		96.200	0	8.450	104.650
	Şemdinli					85.000

KÜPELEME ÇALIŞMALARI

İlçe	Büyükbaş	Küçükbaş
Merkez	733	72.214
Yüksekova	10.600	125.230
Şemdinli	27	950
Çukurca	401	9.200
TOPLAM	11.761	207.594

SUNİ TOHURLAMA SAYILARI		
İlçe	Suni Tohumlama Yapan Veteriner Hekim Sayısı	Suni Tohumlama Sayısı
Merkez	1	168
Yüksekova	2	1.829
Şemdinli	-	-
Çukurca	-	-
TOPLAM	3	1.997

İDARİ PARA CEZALARI				
İLÇELER	BÜYÜKBAŞ		KÜÇÜKBAŞ	
	İşletme Sayısı	Ceza Miktarı	İşletme Sayısı	Ceza Miktarı
Merkez	0	-	5	664
Yüksekova	1	15.522	1	664
Şemdinli	27	664		
Çukurca	-	-	-	-

İLİMİZDE SU ÜRÜNLERİ

Hakkari ili; soğuk, temiz ve bol su kaynakları, iklimi ve diğer şartları ile su ürünleri yetiştiriciliği yapmaya oldukça elverişlidir. İlimiz gerek yer altı ve gerekse de yer üstü su kaynakları bakımından oldukça zengindir. İlimizin tahmini yer altı su kaynağı 120-160 M3/ Sn, yer üstü su kaynağı da 900-1100 m3/ sn dir. İlimiz Merkez İlçesi başta olmak üzere, Şemdinli ve Çukurca İlçeleri su ürünleri yetiştiriciliği için uygun topoğrafik yapıya ve su kaynaklarına sahiptir.

Su Ürünleri			
Tesis Adı	İlçesi	Tür	Kapasite
Çallı Alabalık	Merkez	Gökkuşuğu Alabalığı	100 ton/yıl 5.000.000 yavru/yıl
Berçem Alabalık	Merkez	Gökkuşuğu Alabalığı	110 ton/yıl
Oğuztürk Alabalık	Şemdinli	Gökkuşuğu Alabalığı	29 ton/yıl

Amatör Avcılık Belgelerinin Durumu					
	Amatör Balıkçı Belgesi	Misafir Amatör Balıkçı Belgesi	Amatör Balıkçılık Turizm İzni	Amatör Balık Avı Rehberi Belgesi	Avlanma Pulu
Yeni Verilen	0	0	0	0	0
Yürürlükteki	9	-	-	-	-

Su Ürünleri İstihsalı Kontrolü			
Kontrol Alanları	Yapılan Kontrol Sayısı	İdari Para Cezası Uygulanan Onay Sayısı	Müsadere Talebiyle Savcılığa İntikal Eden Olay Sayısı
Denizler ve İçsular	42	0	0
Ürünün Karaya Çıkış Noktaları	-	-	-
Balıkçı Barınak ve Çekek Yerleri	-	-	-
Balıkhaneler, Top.Per.Satış Yerleri	-	-	-
Su Ürünleri İşleme ve Değerl. Tesisleri	-	-	-
Soğuk ve Donmuş Muh. Depoları	-	-	-
İhraç Kapıları	-	-	-
TOPLAM	42	0	0

BALIKLANDIRMA FAALİYETLERİ

Bakanlığımız 2014 yılı Balıklandırma faaliyetleri kapsamında İl Müdürlüğümüz teknik elemanları tarafından tespiti yapılan Merkez Işıklar köyü Çavuşlu Göleti ve Işık Köyü Yapraklı göletine 15'er bin adet olmak üzere toplam 30.000 adet Aynalı ve Pullu Sazan yavrusu Elazığ ili Keban Devlet Su İşleri Müdürlüğünden getirilmiş, Müdürlüğümüzde görevli Su Ürünleri Mühendisi İlbey DOĞAN gözetiminde göletlere balıklandırma işlemi gerçekleştirilmiştir.

Balıklandırma faaliyetleri ile ilde mevcut ve atıl durumdaki göl ve göletlerin balıklandırılması sağlanarak ekonomiye kazandırılması hedeflenmektedir. Yine çevre koşulları ve su kriterleri bakımından balıklar için uygun olan bu göletlerimizde birkaç yıl içerisinde doğal olarak üreme gerçekleşecek, köylümüz balık ihtiyacını rahatlıkla karşılayabilecektir. 2015 yılında ise Çukurca ve Yüksekova ilçelerimizde bulunan göletlerde balıklandırma faaliyetleri planlanmaktadır.

2014 yılında çıkan ve sönen Hastalıklar			
Hastalık	İlçe	Mihrak Sayısı	Sönen
Anthrax	Yüksekova	1	1
Çiçek	Merkez	1	1
Kuduz	Yüksekova	1	1
	Merkez	2	2
Lumpy Skin Hastalığı (Büyükbaş Çiçek)	Merkez	1	1
TOPLAM		6	6

İLİMİZDE ARICILIK

2014 YILI ARICILIK VE ARICILIK YAPAN KÖY SAYISI						
İlçeler	Eski Usul Kovan Sayısı (adet)	Yeni Usul Kovan Sayısı (adet)	Toplam Kovan Sayısı	Bal (kg)	Köy Sayısı	Çiftçi Sayısı
Merkez	3.001	31.896	34.897	453.661	35	324
Çukurca	817	1.901	2.718	35.334	8	26
Şemdinli	7.032	35.189	42.221	548.873	22	502
Yüksekova	3.124	47.241	50.365	654.745	38	397
Toplam	13.974	116.227	130.201	1.692.613	103	1.249

İlimizin arazi yapısı engebeli olup dar bir alan içinde topoğrafik farklılıkları nedeni ile arıcılık sezonu diğer illere göre daha uzun sürmektedir. İlimizdeki bu yükseklik farklılıklarının yanı sıra; bitki örtüsü bakımından zengin bir flora'ya sahip olması, bitkilerin değişik zamanlarda çiçek açması, arıcılık sezonunun uzun sürmesi ve yöreye has çiçeklerin bolluğu arıcılık yönünden en önemli yöresi olma özelliğine sahip bulunmaktadır.

Yöremizde özellikle yaylalarda arıcılık için çok önemli olan geven, kekik gibi birçok mer'a bitkisi mevcuttur. Ayrıca yöremizde bol miktarda yonca, korunga tarımı ve vadilerde meyvecilikte bol miktarda yapılmaktadır. Bu tür bitkilerinde arıcılık için önemi büyüktür. Yöremizin arıcılık için uygun bitki örtüsüne sahip olması ve yaz aylarının serin geçmesi nedeniyle çiçeklenme süresi uzun olmakta ve yaz aylarında her döneminde zaman arının çiçek ve nektar bulması mümkün olmaktadır.

İlimiz, yükseltisi 800m den 4000m ye kadar değişen alanlardan oluştuğundan dolayı iklimi birkaç bölgenin iklimini yansıtmaktadır. İklim Doğu Anadolu'nun karasal iklimine daha yakın olmakla Çukurca, Şemdinli, Derecik ve Dağlıca da mikro klima özelliği göstermektedir. Genellikle iklim, yazları sıcak, kışları çok şiddetli olmamakla beraber soğuktur. Yağışlar genelde kış aylarında meydana gelir. Çok farklı yükseltilere sahip olmasından dolayı çok uzun bir arıcılık sezonunun yaşanması ilimizi arıcılar için bulunmaz bir yer yapmaktadır. Dolayısıyla her yıl özellikle yaz aylarında gezginci arıcıların akımına uğraması bunun

Hakkari Geneli Serbest Veteriner Hekimi Muayenehane ve Poliklinikler		
İlçe	Veteriner Kliniğinin Adı	Veteriner Hekimin Adı
Merkez	Zelal Veteriner Kliniği	Kemal YÜZGEÇ
Yüksekova	Özel Yüksekova Veteriner Kliniği	Veli ÇOBAN
Yüksekova	Yaşar Veteriner Kliniği	Faysal AKKAYA
Yüksekova	Dermen Veteriner Kliniği	Faysal CİNDİOĞLU
Şemdinli	Deva Veteriner Kliniği	Hekim KAÇAN

BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Yağışın yıllık toplamı 650 mm olmasına karşın, mevsimlere göre dağılışındaki dengesizlik nedeniyle, ilde kuru tarım sistemi hâkimdir. Bitkisel üretim tahıllar üzerinde yoğunlaşmış olup, tahıl yetiştirmede nadas + tahıl sistemi uygulanmaktadır. Hakkâri’de toplam 61.529 hektar tarım arazisi mevcut olup bunun % 27,39’unda hububat tarımı yapılmaktadır. Tarla ürünleri içerisinde ilk beş sırayı ekiliş alanlarına göre Yem bitkileri (Yonca-Korunga ve Fiğ), Buğday, Arpa, Tütün ve Çeltik yer almaktadır. Sebzeler içerisinde domates, hıyar ve karpuz öncelikli ürünlerdendir. Meyvelerden ise en çok ceviz, üzüm, elma, kayısı, nar ve incir yetiştirilmekle olup, bunları diğer meyveler takip etmektedir

2014 yılı Çiftçi Kayıt Sistemi verilerine göre İl genelinde de 6.902 adet çiftçi kayıtlıdır. Ayrıca İlde 10.500 adet tarım işletmesi mevcuttur. Bu işletmelerin tamamı aile işletmesidir. İl de tarım işletmeleri genellikle bitkisel ve hayvansal üretimi birlikte yapmakta ve bu işletmelerin oranı da % 88'yi bulmaktadır. Bu işletmeleri sırasıyla % 10,4'ü yalnızca bitkisel üretim yapan işletmeler ve % 1,2'ü yalnızca hayvansal üretim yapan işletmeler izlemektedir.

İlçe				Çiftçi Sayısı		
Merkez				1.910		
Yüksekova				3.409		
Çukurca				379		
Şemdinli				1.204		
TOPLAM				6.902		
Arazi Büyüklüğüne Göre Arazi Sayıları(ÇKS-2013)						
İlçe	0-5da(adet)	5-10 da (adet)	10-20 da (adet)	20-50 da (adet)	50-100 da (adet)	100-200 da (adet)
Merkez	14	54	1.006	4.432	4.435	1.788
Yüksekova	6	68	1.170	6.696	7.688	3.243
Şemdinli	91	645	2.319	4.314	2.241	658
Çukurca	28	209	750	572	142	0
Toplam	139	976	5.245	16.014	14.506	5.689
Not:2014 yılı ÇKS işlemleri devam ettiğinden 2014 yılına ait veriler hazırlanamamıştır.						

2014 YILINDA UYGULAN ZİRAİ MÜCADELE PROGRAM ÇALIŞMALARI

İlimizde çalışmalar 20 farklı konuda hastalık ve zararlılara karşı çalışma yapılmıştır. Devlet yardım mücadelesi şeklinde 5.000 dekar alanda çekirge mücadelesi yapılmış olup, 200 litre Cypermethrin 250 g/lit etkili maddeli ilaç kullanılmıştır.

Mücadele Şekli	Toplam Ekiliş Alanı (da)	Zarar Adı	Mücadele Metodu	Program Değeri(TL)
Diğer Entegre Müc.	139.660	Sürme	Kimyasal	600
Entegre Müc.	11.886	Ceviz Antraknozu	Kimyasal	150
Entegre Müc.	9.927	Elma-Armutta Karaleke	Kimyasal	40
Entegre Müc.	23.653	Virgül KabukluBiti	Kimyasal	60
Entegre Müc.	9.927	Elma Ağ Kurdu	Kimyasal	60
Entegre Müc.	27.522	Elma İç Kurdu	Kimyasal	310
Entegre Müc.	15.636	Meyve Ağ. Yaprak biti	Kimyasal	120
Entegre Müc.	15.636	Meyve Ağ Akarları	Kimyasal	40
Entegre Müc.	12.582	Sebzede Yap.Bitir Örtü Altı	kimyasal	500 / 10
Entegre Müc.	12.430	Sebzede Bozkurt	Kimyasal	600
Entegre Müc.	6.121	Bağ küllemesi	Kimyasal	500
Entegre Müc.	145.660	Hububat Tarlalarında Geniş Yapraklı Yabancı Ot	Kimyasal	500
Entegre Müc.	139.660	Buğdayda Sarı Pas	Kimyasal	400
Entegre Müc.	12.430	Sebzede Danaburnu	Kimyasal	600
Entegre Müc.	4.248	Kabakgillerde Külleme	Kimyasal	200
Entegre Müc.	8.335	Domates Mildiyösü	Kimyasal	200
Entegre Müc.	1.885	Tütün Mavi Küf(F)	Kimyasal	101
Entegre Müc.	11.767	Ateş Yanıklığı	Mekanik	20
Entegre Müc.	153.440	Tarla Faresi	Kimyasal	1000
Devlet Yardımı	177.585	Çekirge	Kimyasal	5.000

İlimizde 98 dekar alanda elma bahçelerinde entegre mücadele kapsamında Merkez ilçede 15 çiftçi ile çalışmalar yürütülmüştür.

ALET BAYİ SAYISI VE REÇETE SİSTEMİ

İlimizde Bitki Koruma Ürünleri bayilik yönetmeliğine göre ruhsat verilen 1 adet zirai alet ve makine bayisi bulunmaktadır. Bayilerde yedimeine alınan ilaçlarla ilgili denetimler yapılmıştır

İlimizde Bulunan Zirai Alet Bayi Sayısı	
TİPİ	SAYISI
Zirai Alet ve Makine Bayisi	1

İl genelinde reçete yazma yetkisine sahip kişi sayısı 17'dir.

2014 Yılı Tarımsal Ürün İthalatı

Ürün Adı	Miktarı	İşlem Adedi
Pamuk	6.634 ton	133
Hurma		
Fıstık		
Kuru Fasulye		
Kayısı Çekirdeği		

BİTKİSEL ÜRÜN DESTEKLEME MİKTARI

Destekleme Adı	Desteklenen Çiftçi Sayısı	Destekleme Miktarı (da,adet,kg,lt)	Destekleme Tutarı(tl)	Ödeme
Mazot Gübre ve Toprak Analiz	5.927	305.328 da	3.264.000,00	Yapıldı
Yem Bitkileri	681	19.751 da	1.046.300,00	Yapıldı
Organik Tarım	185	6.363 da	445.410,00	Yapıldı
Hububat	341	-	153.370,00	Yapıldı
Sertifikalı Fidan (2014 yazlık)	5	138 da	17.320,00	Yapıldı

Not:2014 yılı destekleme iş ve işlemleri devam etmektedir.

Organik Tarım Çalışmaları; İlimizde organik tarım desteği kapsamında Yüksekova İlçesinde 185 çiftçi tarafından 6.363 dekar alanda bitkisel üretim yapılmıştır. Diğer ilçelerimizde bu herhangi bir müracaat bulunmamaktadır.

İyi Tarım Uygulamaları; İlimizde bu kapsamda herhangi bir üretici müracaatı bulunmamaktadır. Ancak söz konusu uygulama kapsamında Bakanlığımız tarafından 3 teknik eleman kimliklendirilmiştir.

Özel Sürvey çalışması; Bu konu ile ilgili olarak İlimiz 4 ilçede Şarka Virüsüne karşı sürvey çalışmaları yapılmış ve herhangi etmene rastlanılmamıştır.

Zirai Alet Ekipman Durumu

İlçe Adı	Makine –Aletin Cinsi	Miktarı
Merkez	Motorlu sırt Atamizörü	2
	100 lt'lik Pülverizatörü	6
	600 lt'lik İlaçlama Tankı	1
	400 lt'lik İlaçlama Tankı	2
Yüksekova	Motorlu Sırt Atamizörü	1
	100 lt'lik Pülverizatörü	2
	600 lt'lik ilaçlama tankı	1
Şemdinli	Motorlu sırt Atamizörü	1
	100 lt'lik Pülverizatörü	2
Çukurca	Motorlu Sırt Atamizörü	1

2014 YILINDA UYGULANAN PROJELER-KDRP

Hakkari Valiliği tarafından Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Projesi kapsamında finanse edilen projeler 4 ilçede tamamlanmıştır.

Proje Yılı	Proje Konusu	Proje Sayısı	Proje Tutarı (TL)	TOPLAM
2014	MODERN SERACILIKLA GELİŞEN HAKKARİ PROJESİ 20 adet sera yapımı 250m2'lik	2	300.000,00	400.000,00
	YÜKSEK TERBİYE SİSTEMLİ BAĞCILIK PROJESİ 28 adet bahçe		100.000,00	

KDRP Kapsamında uygulamaya konulan “Modern Seracılıkla Gelişen Hakkari” projesi ile Merkez ilçemizde 4 adet, Çukurca ilçemizde 9 adet, Şemdinli ilçemizde 5 adet ve Yüksekova ilçemizde 2 adet olmak üzere toplam 20 adet seranın yapımı tamamlanmıştır.

Aynı kapsamda uygulanan “Yüksek Terbiye Sistemli Bağcılık Projesi” kapsamında Merkez ilçemizde 21 Adet, Çukurca İlçemizde 1 Adet ve Şemdinli ilçemizde 6 Adet olmak üzere toplam 28 adet yüksek terbiye sistemli bağ tesisi kurulmuştur.

Kurulan bağ tesisleri ortalama 2 Da olarak tesis edilmiş olup, toplam olarak 44 Da alanda bağ tesisi kurulmuştur

İL ÖZEL İDARESİ TARAFINDAN FİNANSE EDİLEN PROJELER

Hakkari il ve ilçelerinde geçimini tarımsal üretimle sağlayan çiftçilerimize proje ile alınacak aşılı ve aşısız sebze fideleri (domates, karpuz) ile yeni sebze üretim alanları oluşturmak, bu üretim alanlarından başlayarak sebze üretim miktarının, kalite ve veriminin iyileştirilmesi suretiyle, sebzeçilik alanlarında verimin arttırılmasını sağlamak ve üretici gelirlerinin artırılması ile çiftçilerimizin pazarlama kabiliyetlerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Projenin hedefleri doğrultusunda ayrılan bütçe ile sertifikalı ve kontrollü üretimi yapılan 70.000 adet Aşısız Domates ve 70.000 adet Aşılı karpuz fidesi ve 2.000 adet çilek fidesi alımı gerçekleştirilerek, İl ve İlçelerde dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Proje Toplam Tutarı 102.500,00 TL olarak gerçekleşmiştir.

Proje Yılı	Proje Konusu	Proje Sayısı	Proje Toplam Tutarı	TOPLAM
2014	SEBZECİLİĞİ GELİŞTİRME PROJESİ -70.000 adet Aşısız Domates Fidesi -70.000 adet Aşılı Karpuz Fidesi -2.000 adet Çilek Fidesi	3	102.500	150.000,00
	MEYVECİLİĞİ GELİŞTİRME PROJESİ 5.000 adet elma fidanı		30.000	
	YEM BİTKİLERİNİ GELİŞTİRME PROJESİ -Silajlık Mısır Tohumu 1.400.000 Dane		7.500	

Proje ile entansif ceviz ve elma yetiştiriciliğinin ilimize yerleştirilmesi ve yüksek kalite ve miktarlarda üretimi sağlanacaktır. Proje uygulama sürecinde dış satıma uygun yerli ve yabancı yani ceviz ve elma türleri yöreye kazandırılacaktır

Projenin hedefleri doğrultusunda ayrılan bütçe ile sertifikalı tüplü 1000 adet ceviz fidanı ve sertifikalı 4000 adet elma fidanı alımı gerçekleştirilerek, İl ve ilçelerde kapama ceviz ve elma bahçeleri oluşturulması sağlanmıştır.

İLÇELER BAZINDA MEYVE VE SEBZE DAĞITIMI

CİNSİ	MERKEZ	ÇUKURCA	ŞEMDİNLİ	YÜKSEKOVA	İL TOPLAMI
Elma	2.500	500	500	1.500	5.000
Aşısız Domates Fidesi	27.500	5.000	15.000	22.500	70.000
Aşılı Domates Fidesi	27.500	5.000	15.000	22.500	70.000
Çilek	2.000	0	0	0	2.000
TOPLAM	59.500	10.500	30.500	46.500	147.000

DOĞAL ÇİÇEK SOĞANLARI SÖKÜMÜ VE ÜRETİMİ

İlimiz doğal florasında yöremize özgü endemik bir tür olan ters lale yetişmektedir. Ters lale en yoğun olarak Hakkari merkezi ile Şemdinli ve Yüksekova ilçelerinde yetişmekte, yetiştiriciliği buralarda sürdürülmektedir. Soğan, yumru ve rizom gibi toprak altı organlara sahip olan geofit bitkileri diğer birçok kullanımları yanında erken ilkbaharda ve sonbaharda açan narin, gösterişli ve güzel çiçekleri nedeniyle süs bitkisi yönünden büyük bir öneme sahiptir. Ayrıca, soğan, yumru ve rizom gibi toprakaltı organları sayesinde orijinal habitatlarından başka ülkelere canlı olarak taşınabilmesi ve kolay üretilmesi gibi nedenlerle, geofit bitkiler ekonomik açıdan da değerlendirilmeye başlamışlardır.

Ters lale; *Liliaceae* familyasına dahil *Fritillaria* cinsinin genel adıdır. Bu isim çiçeklerinin laleye benzemesinden ancak onun aksine aşağıya eğik olmasından dolayı verilmiştir. Fakat bu isim daha çok *F. imperialis* türüne özgü olarak kullanılmaktadır.

Ters lale'ye (*F. imperialis*) halk arasında Ağlayan gelin, Şah tuğu (Tuğu Şahi), Kral lalesi, Şerefeli lale, Gülnahun, Şemdinli lalesi gibi isimler de verilir. Ters lale bitkisi doğal olarak dünyada geniş bir alana yayılmış olup ülkemiz dışında, Kuzey Irak, İran, Afganistan, Pakistan ve Keşmir gibi coğrafyalarda yayılış göstermektedir.

Terslale bitkisinin 60–90 cm boyu, ilginç çiçeği ve yaprakları onu heybetli ve gösterişli yapmakta ve ona asil bir duruş kazandırmaktadır. Çiçek rengi, renk farklılığı, şekli ve duruşu bitkiyi eşsiz yapmaktadır. Canlı sarı-turuncu renginden kırmızıya varan renk ve tonları, çan şeklindeki çiçeği ve üstünde dağınık bir şekilde duran parlak, yeşil yaprak demetiyle bulunduğu alana dikkat çekici bir imaj kazandırmaktadır. Ters lale en yoğun olarak Hakkari merkezi ile Şemdinli ile Yüksekova ilçelerinde yetişmekte, yetiştiriciliği buralarda sürdürülmektedir.

İlimizde Doğal Çiçek Soğanlarının Sökümü, Üretimi ve ticaretine yönelik yönetmelik kapsamında endemik tür olarak yetiştiriciliği yapılan ters lale(*Fritallaria İmperialis*)'nin yönetmelik, Danışma Kurulu ve teknik komite kararlarına uygun olarak yetiştirilmesi, sökümü ve ticareti çalışmaları sağlanmaktadır. Geçmiş yıllarda kaçak sökümlemlerle bölge dışına çıkarılmaya çalışılmıştır. 1995 yılında yayınlanan yönetmelik buna engel olmuş, böylece çiçek soğanlarının Sökümü, üretimi ve ihracatı kontrol altına alınmıştır.

Ters lale (*Fritallaria İmperialis*) İlimizde Yetiştiricilik Alanları

Bulunduğu Yer	Adresleri
Yüksekova	Deştilok Yaylası ve civarı (Yürekli ve Bozyamaç Köy Sınırları)
	Arı Kovanı Dağları (Karabey Köy Sınırı)
	Havruk Dağları(Yürekli ve Bozyamaç Köy Sınırları)
	Uzunsırt Köyü (Yukarı Mevki)
	Tloran Köyü Dağları
Şemdinli	Kayalar Köyü
	Kayalar Köyü Mağaraönü Mezrası
	Serinüs Köyü Yaylası
	Şehit Dağları
	Derecik Köy Yolu Vadisi

KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜTLENME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARINI DESTEKLEME PROGRAMI KKYDP 8. ETAP EKONOMİK YATIRIMLARI

Tebliğ; 14/12/2013 tarihli ve 28851 Sayılı Resmi Gazete’de Yayınlanmıştır. (Tebliğ No: 2013/59).www.tarim.gov.tr üzerinden online olarak 289 müracaat yapılmış olup bu müracaatlardan 277’si müracaat dosyasını İl Müdürlüğümüze teslim ederek geçerlilik kazanmıştır.

İl Değerlendirme Komisyonun yapmış olduğu ön değerlendirmede 27 dosya elenerek 250 müracaat kabul edilmiştir. Bakanlığımız tarafından yapılan nihai değerlendirmede İlimizden gönderilen 250 proje hibe desteği almaya uygun görülmüştür. Kabul edilen 250 projeye ait toplam proje tutarı 49.570.059,66 TL olup talep edilen hibe miktarı (%50) 24.785.029,83 TL dir. Projelerde hibe miktarı %50 oranında olup, hibe desteği ile yapılan projeler İl Müdürlüğümüz Proje Yürütme Birimi tarafından 5 yıl boyunca denetlenecektir.

Yatırım Yeri	Yatırım Cinsi						
	Soğuk Hava Deposu	Süt ve Süt Ürünleri İşleme Tesisi	Bal Paketleme Tesisi	Manda Ahır	Keçi Ağılı	Koyun Ağılı	TOPLAM
Merkez	1					83	84
Çukurca						2	2
Şemdinli		1				41	42
Yüksekova	2	1	1	1	1	116	122
TOPLAM	3	2	1	1	1	242	250

Bakanlığımızca hibe desteği almaya uygun görülen 250 projeden 223'ü ile İl Müdürlüğümüz arasında Hibe Sözleşmesi imzalanmıştır. 27 yatırımcı ise Hibe Sözleşmesi imzalamayarak yatırımı gerçekleştirmekten vazgeçmiştir.

Yatırım Yeri	Yatırım Cinsi						TOPLAM
	Soğuk Hava Deposu	Süt ve Süt Ürünleri İşleme Tesisi	Bal Paketleme Tesisi	Manda Ahır	Keçi Ağılı	Koyun Ağılı	
Merkez	1					64	65
Çukurca						1	1
Şemdinli		1				40	41
Yüksekova	2	1	1	1	1	110	116
TOPLAM	3	2	1	1	1	215	223

Sözleşme imzalayan 223 yatırımcıdan 212'si, Bakanlığımızın yayınladığı 2013/59 Nolu Tebliğ ile bu tebliğe istinaden çıkarılan Ekonomik Yatırımlar Uygulama Rehberi ve Satın Alma usul ve esaslarını içeren Satın Alma Kitabına uygun olarak iş ve işlemlerini bitirerek hibe ödemelerini almışlardır. 212 yatırımcıya ödenen toplam hibe miktarı 20.939.805,00 TL dir.

Sözleşme imzalayan 223 yatırımcıdan geri kalan 11 yatırımcıdan 10'u iş ve işlemlerini tamamlamış ödemesi dosyasını İl Müdürlüğümüze teslim etmiş ancak İl Proje Yürütme Birimince yapılan tetkikler sonucunda bir takım evrak eksikliği ve yerinde yapılan tespitlerde iş ve işlemlerinde bazı eksikler tespit edildiği için henüz ödeme icmalleri Bakanlığımıza gönderilmemiştir. 1 yatırımcımız ise henüz ödeme talep dosyasını İl Müdürlüğümüze teslim etmemiştir.

Yatırım Yeri	Yatırım Cinsi						TOPLAM
	Soğuk Hava Deposu	Süt ve Süt Ürünleri İşleme Tesisi	Bal Paketleme Tesisi	Manda Ahır	Keçi Ağılı	Koyun Ağılı	
Merkez	1					59	60
Çukurca						1	1
Şemdinli						39	39
Yüksekova	2	1	1	1	1	106	112
TOPLAM	3	1	1	1	1	205	212

KKYDP 10. ETAP MAKİNE-EKİPMAN ALIMLARI DESTEKLEMESİ

KKYDP 10.Etap Makine-Ekipman Desteklemeleri Kapsamında 2014 yılında İlimizde 110 Adet Makine-Ekipman müracaatı yapılmıştır. Bakanlığımızın yaptığı nihai değerlendirme sonucu 110 Makine-Ekipman hibe desteği almaya uygun görülerek, bu Makine-Ekipmanlara ait toplam tutar olan 1.172.803,74 TL nin (%50 Hibe) 586.401,87 TL si İl Müdürlüğümüze tahsis edilmiştir.

Makine Ekipman Türü	Yatırım Yeri				
	Merkez	Çukurca	Yüksekova	Şemdinli	TOPLAM
Arıcılık Makine ve Ekipmanı	1		12	12	25
Bahçe Traktörü	2		6		8
Bıçer Bağlar	2		6		8
Çayır Biçme Makinesi	27	2	12	1	42
El Traktörü	7	2	6	1	16
Pülverizatör	3		2	1	6
Silaj Makinesi			2		2
Süt Sağım Ünitesi ve Soğutma Tankı			2		2
Tarım Römorkları	1				1
TOPLAM	43	4	48	15	110

Makine-Ekipman Başvurusu yapan 110 yatırımcıdan 104'ü Hibe Sözleşmesini imzalamıştır. Sözleşme imzalayan yatırımcılardan 40 gün içerisinde mal alımını gerçekleştirip fatura ve diğer belgelerini ibraz eden 99 yatırımcının yerinde tespit çalışmaları yapılarak ödeme icmalleri Bakanlığımıza gönderilmiştir.

Makine Ekipman Türü	Yatırım Yeri				
	Merkez	Çukurca	Yüksekova	Şemdinli	TOPLAM
Arıcılık Makine ve Ekipmanı	1		12	12	25
Bahçe Traktörü	1		5		6
Bıçer Bağlar	1		4		5
Çayır Biçme Makinesi	26	2	9	1	38
El Traktörü	6	2	6	1	15
Pülverizatör	3		1	1	5
Silaj Makinesi			2		2
Süt Sağım Ünitesi ve Soğutma Tankı			2		2
Tarım Römorkları	1				1
TOPLAM	39	4	41	15	99

TARIMSAL AMAÇLI KOOPERATİFLER

İlimizde Bakanlığımızın görev alanında bulunan ve 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununa göre kuruluşları yapılan tarımsal amaçlı kooperatiflerden 26 adet Sınırlı Sorumlu Tarımsal Kalkınma Kooperatifi kurulmuş olup, bunlarda 8'i Merkez ve köylerinde, 13'ü Yüksekova ilçesi ve köylerinde, 2'si Şemdinli ilçesi ve köylerinde ve 3 tanesi de Çukurca ilçesi ve köylerinde bulunmaktadır.

S.S. BÜYÜKÇİFTLİK BELDESİ TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ

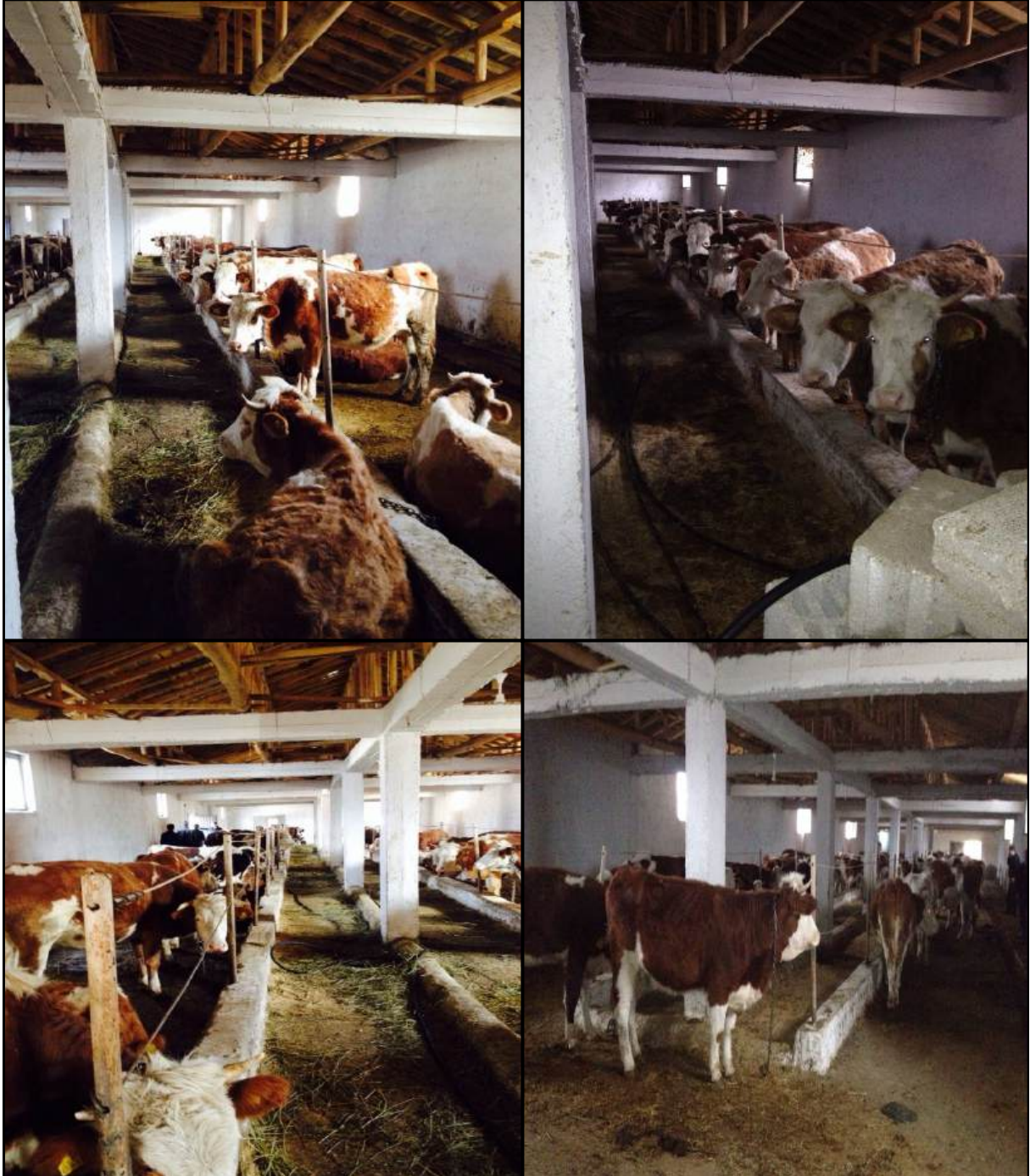
2014 Yılı İçerisinde S.S. Büyükçiftlik Beldesi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi KASDEP Kapsamında Canlı Demirbaş Alımı yapmıştır. Proje Kapsamında 55 Aile X 4 Hayvan = 220 Baş Montofon Irkı Gebe Düve alınmıştır. Kooperatif Ortakları İçin Canlı Demirbaş Alımları, Ahır İnşaatları, İşletme Binası ve Makine-ekipman Alımları da dahil olmak üzere toplam 1.748.955,59 TL borçlandırma sözleşmeleri yapılmıştır. Kooperatif Ortakları, Canlı Demirbaş ve diğer işler için kullanmış oldukları ödeneği 2 yıl geri ödemesiz, sonraki 6 yılda Ana Para üzerinden faizsiz 6 eşit taksit şeklinde geri ödeyecektir.

S.S. GÜVENLİ KÖYÜ TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ

2014 Yılı İçerisinde S.S. Güvenli Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi KASDEP Kapsamında Canlı Demirbaş alımı yapmıştır. Proje Kapsamında 20 Aile X 4 Hayvan = 80 Baş Simental Irkı Gebe Düve alınmıştır. Kooperatifi 10 ortağı Canlı Demirbaş alımından vazgeçtiği için daha önce makine ekipman, ahır ve işletme binası için kullanmış oldukları 148.570,00 TL ödeneğin geri alınması hususunda Yüksekova Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığına resmi yazı yazılmıştır.

Kooperatif Ortakları İçin Canlı Demirbaş Alımları Ahır İnşaatları Ve Makine-Ekipman Alımları da dahil olmak üzere toplam 817.140,00 TL Borçlandırma Sözleşmeleri yapılmıştır. Kooperatif Ortakları, Canlı Demirbaş ve diğer işler için kullanmış oldukları ödeneği 2 yıl geri ödemesiz, sonraki 6 yılda Ana Para üzerinden faizsiz 6 eşit taksit şeklinde geri ödeyecektir.

İDARİ VE MALİ İŞLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

BİNA VARLIĞI

İlçe Adı	Hizmet Binası	Lojman (Daire)
Merkez	1	2 Blok 18 daire
Çukurca	1	2 daire
Şemdinli	1	1 adet 8 daire
Yüksekova	1	8 daire

PERSONEL DURUMU

	İlçeler	Merkez	Yüksekova	Şemdinli	Çukurca	TOPLAM
	İl Müdürü	1				1
	İl Müdür Yar.	1				1
	Şube Müdürü	1				1
	İlçe Müdürü	-	-	-	-	-
	Avukat	1	-	-	-	-
Teknik Hiz- metler Sınıfı	Ziraat Mühendisi	14	5	3	3	23
	Targel Ziraat Mühendisi	5	3	3	2	14
	Gıda Mühendisi	2	2	1		5
	Sosyolog	1	-	-	-	1
	Su Ürünleri Mühendisi	1	-	-	-	1
	Harita Mühendisi	1	-	-	-	1
	Ekonomist	1	-	-	-	1
	Ziraat Teknikeri	10	3		1	14
	Ziraat Teknisyeni	1	-	-	-	1
	Kimyager	-	1	-	-	1
	Tekniker/Teknisyen (Diğer)	20	2	1	1	24
	Bilgisayar İşletmeni	2	1	-	-	5
Sağlık Hiz- met Sınıfı	Veteriner Hekim	5	2	3	-	9
	Targel Veteriner Hekim	5	6	5	1	18
	Veteriner Sağlık Tekni- keri	1	2	2	-	5
	Sağlık Teknikeri	7	2	-	-	9
Genel İdari Hiz- metler	Sivil Savunma Uzmanı	-	-	-	-	-
	Döner Sermaye Sayma- nı	1	-	-	-	1
	Ayniyat Saymanı	1	-	-	-	1
	VHKİ	3	3	2	-	8
	Memur	8	3	2	5	18
	Şoför	4	2	2	2	10
	Hizmetli	9	3	8	2	21
	4/C	6	1	-	-	7
	İşçi	23	2	-	-	25
TOPLAM		135	43	32	17	227

ARAÇ VARLIĞI

İl/İlçe	Plaka	Cinsi	Markası	Model
Merkez	30 AH 538	Binek	Renault19	2000
Merkez	34 TZ 0648	Pick-up	Mazda	2001
Merkez	30 AH 067	Pick-up	Mitsubishi	2012
Merkez	06 DM 4811	UP 4*4	Nisan	2011
Yüksekova	30 AK 436	Pick-up	Mitsubishi	2012
Yüksekova	30 AC 995	Traktör	Stayr	Çalışmıyor
Yüksekova	30 HC 055	Binek	Renault SW	2000
Şemdinli	30 HA 045	Pick-up	Toyota	2000
Şemdinli	30 AK 890	Pick-up	Isuzu	2012
Çukurca	30 AH 539	Binek	Renalt SW	2000
Merkez(kiralık)	34 DJ 0389	Otomobil	Nissan	2013

YEMEKHANE

İl Müdürlüğümüz personelinin öğlen yemekleri için tercih ettiği yemekhanemiz 30 kişilik olup her gün 3 çeşit yemek verilmektedir. Sağlık ve hijyen yönünden sürekli denetim altında bulundurulan yemekhanemiz, kendi personelimiz dışında il dışından gelen misafirlerimiz, diğer kurum memurları için de hizmet vermektedir.

KONFERANS VE TOPLANTI SALONU

İl Müdürlüğümüzde 50 kişi kapasiteli bir konferans salonumuz ve 12 kişilik bir toplantı salonumuz vardır

DÖNER SERMAYE SAYMANLIĞI

İlimizde Döner Sermaye Saymanlığı Kapsamında gerçekleştirilen tüm hizmetler; Har-cama Yetkilisi İl Müdürümüz Mehmet YILDIRIM, Gerçekleştirme Görevlisi İl Müdür Yar-dımcımız Fatma AÇAR, Saymanımız Murat DİLBİLİR, Salih KESKİN ve Hizmetli Doğan ÇİFTÇİ tarafından yürütülmektedir.

Faaliyet Alanları: Kontrol, muayene, analiz, deneme ve araştırma yapmak, arazi ıslah etmek, her çeşit tohum, damızlık, fide, fidan, çelik, faydalı böcek, deneysel ve üretim amaçlı hayvan yetiştirmek, ıslah etmek, mücadele uygulamalarına esas olacak tarla muayeneleri ile ithal ve ihraç ürünlerinin muayenelerini yapmak, gerçek ve tüzel kişilerin iç ve dış karantina ile ilgili, fümigasyon ve dezenfeksiyon işlerini yapmak, kooperatifçilik ve el sanatlarıyla ilgili olarak üretim yapmak ve bunları pazarlamak , bitkisel üretim, hayvansal üretim, su ürün-leri, gıda, yem ,kooperatifçilik ve el sanatlarıyla ilgili olarak üretim, ıslah, araştırma, yetiştirme,koruma,muayene,analiz,kontrol,deneme,öğretim,eğitim,yayım,yayın ve karantina ile ilgili döner sermaye faaliyetlerinin yürütülmesi için gerekli olan her türlü ahır, ağıl , kümes, sera, imalathane, laboratuvar, depo, ambar, atölye ve tesis, bina yapmak ,yaptırmak ve işlet-mektir.

Yüksekova İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Ülkenin güneydoğu ucunda, Türkiye-İran-İrak sınırlarının kesiştiği nokta yakınlarında yer alan ilçe, İran'a açılan ve ileride Irak'a açılacak sınır kapılarıyla Doğu Türkiye'nin önemli kentleri arasındadır. Oldukça eski bir kent olan Yüksekova'da yerleşimin M.Ö. 7000'lere değin uzandığı kesin olarak bilinmektedir. M.Ö. 1000'de ise yörede Urartular yaşamıştır. Şehir, I. Dünya Savaşı sırasında Rus işgaline uğramışsa da 5 Mayıs 1918'de Rus işgalinden kurtulmuştur. 19. yüzyıl'da Van Vilayeti'ne bağlı Hakkari Livası'nın kazası olan Yüksekova, 1936'da ilçe durumuna getirilmiştir. İlçe merkezin eski adı o yıllardaki ismi ise Dize'dir.

Yüksekova, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Hakkari bölümünde bulunur. Kuzeyinde Van'ın Başkale ilçesi, doğusunda İran, güneyinde Irak ve batısında Hakkari ana (merkez) ilçesi bulunur. Yüksekova, dağlar arasında bir çöküntü alanında kurulmuştur. Ovanın yükseltisi 2000 metreye yakındır. Genişliği 15 kilometre, uzunluğu 40 kilometredir.

TÜİK'in yayınladığı 2013 son sayım sonuçlarına göre ilçe merkezi nüfusu 67.000, ilçe nüfusu 116.327'dir ki Türkiye'deki diğer ilçe merkezleri ile karşılaştırıldığında nispeten büyük bir şehir sayılabilir. 1990'lı yıllara kadar kendi halinde küçük bir şehirken, bölgede o yıllarda yaşanan şiddet olayları ve köy boşaltma olayları nüfusun hızlı ve düzensiz artışına neden olmuştur. Bugün bile şehir bu nüfusu taşıyamamaktadır. Düzensiz yapılaşma, yetersiz altyapı, sağlık ve eğitim hizmetlerinin yetersizliği hala çözülememiştir.

Kadro ve Personel Durumu

Unvanlar	Sayısı
Gıda Mühendisi	2
Kimyager	1
Ziraat Mühendisi	6
Mühendis-Targel	3
Teknikeri/teknisyen	7
Veteriner Hekim	2
Veteriner Hekim-Targel	6
Veteriner Sağlık Teknikeri/ teknisyeni	4
Bilgisayar İşletmeni	1
Memur	3
Veri Hazırlama Kontrol İşletmeni	3
Hizmetli	3
Şoför	2
İşçi	2
4/Clı Personel	1
TOPLAM	46

Tarla Ürünleri Üretim Miktarı

Ürünler	Ekilen Alan (Da)	Hasat Edilen Alan (Da)	Üretim Miktarı
Buğday(diğer)kuru	23.900	23.900	3.346
Buğday(diğer)sulu	45.300	45.300	10.872
Korunga(yeşil ot)	1.072	1.072	632
Mısır(silajlık)	210	210	110
Nohut(sulu)	385	385	77
Patates(diğer)	60	60	24
Soğan (kuru)	0	0	0
Yonca(yeşil ot)	75.000	75.000	60.000
Toplam	145.927	145.927	75.061

Meyve Alanı, Meyve Üretimi ve Ağaç Varlıkları

Ürünler	Kapladığı alan (da)	Toplu Meyveli Ağaç Sayısı (da)	Toplu Meyvesiz Ağaç Sayısı (da)	Dağı-nık Mey-veli Ağaç Sayısı (da)	Dağı-nık Meyvesiz Ağaç Sayısı (da)	Üretim Miktarı (da)
Ahududu	2	0	0	0	0	2
Antep fıstığı	120	1.250	60	1.800	40	27
Armut	610	9.500	2.500	7.500	800	510
Ayva	175	250	1.500	1.050	2.000	33
Badem	2	40	25	60	150	2
Ceviz	6.000	75.000	2.200	5.500	550	2.013
Elma (Amasya)	927	10.500	1.500	800	3.500	283
Elma (diğer)	750	8.500	5.500	7.500	3.000	608
Elma (golden)	850	17.000	18.000	1.500	3.500	555
Elma (grannysmith)	350	5.500	15.000	1.500	2.700	175
Elma (starking)	2.100	22.000	30.500	500	1.400	675
Erik	500	23.000	250	8.500	300	630
İncir	5	45	20	1.100	450	19
Kayısı (zerdali hariç) (örtüaltı dahil)	200	2.500	200	150	60	40
Kiraz	80	800	700	1.250	160	47
Şeftali (nektarin) (örtüaltı dahil)	25	600	70	100	60	34
Üzüm (sofralık çekirdekli) (örtü-altı dahil)	32	0	0	0	0	34
Vişne	87	2.650	80	1.625	90	64
TOPLAM	12.815	179.135	78.105	40.435	18.760	5.750

Sebze Ürünleri Üretim Miktarları

Ürünler	Ekilen Alan(da)	Üretim Miktarı(da)
Acur	100	97
Balkabağı	61	140
Biber (dolmalık)	200	238
Biber(sivri)	200	237
Domates(sofralık)	254	673
Fasulye(taze)	365	412
Hıyar(sofralık)	255	153
Kabak(sakız)	71	64
Karpuz	325	33
Kavun	30	47
Lahana (beyaz)	80	72
Maydanoz	48	19
Nane	10	4
patlıcan	52	34
Soğan (taze)	65	33
TOPLAM	2.166	2.255

Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Dağılımı

Sığır(Yerli)	10.518
Sığır(melez)	9.782
Sığır(Kültür)	4.250
TOPLAM	24.550
Keçi	352.158
Koyun	47.688
TOPLAM	399.846

Şemdinli İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan ilçemiz tabiat güzelliği bakımından Hakkari ilinin en güzel ilçesidir. Türkiye'nin İran ve Irak'a hudut teşkil eden üçgeninde yer alır. Yüzölçümü 1452 Km², rakımı ise 1450 m'dir. Genellikle dağlık olan ilçemiz alanının %45'i Ormanlık, %41'i tarıma elverişsiz alan, %10'u dört veya beş ay kullanılabilen çayır ve mera ve %4'ü tarıma elverişli alandır. Ormanlarda bulunan ağaçların cinsi genellikle meşedir.

Bölgedeki önemli dağlar, Derecik bölgesinde Katina Tepe, Ortaklar bölgesinde Karadağ, Tahtataş Tepe, Süngü Tepe ve Akpınar Dağıdır. Ayrıca Eldir, Elmira, Geveroki dağları ilçemiz sınırları içerisinde. Bölgemiz ova yönünden çok fakir olmasına rağmen büyük ve küçük 15 kadar yayla bulunmaktadır. En önemlilerinden Helane, Geveruk, Bestereş ve Kani Heyder sayılabilir. Yaylalar yılın Nisan ve Ekim aylarında barınmaya imkân verir.

İlçemiz Doğu Anadolu Bölgesinde bulunmasına rağmen iklimi oldukça değişiktir. Yazları oldukça sıcak geçmesine karşın, kışları genellikle kar yağışlı ve ılımandır. İlkbahar ve Sonbahar mevsimleri yağmur, kışlar kar yağışlı olup, yaz mevsimi kurak geçer. Kar yağışı genellikle Ocak ayında gerçekleşir. Rüzgâr genellikle güneybatıdan eser ve en şiddetli görüldüğü ay Kasım ayıdır. Yüksek zirvelerde kış aylarında sis görülür. Şemdinli-Yüksekova karayolu belli yerlerde kış aylarında buzlanma yapar, yoğun kar yağışı, çığ ve aşırı rüzgarın etkisi ile belirli zamanlarda kapanır.

Kadro ve Personel Durumu

Unvanlar	Sayısı
Gıda Mühendisi	1
Ziraat Mühendisi	2
Mühendis-Targel	4
Teknikeri/teknisyen	1
Veteriner Hekim	2
Veteriner Hekim-Targel	6
Veteriner Sağlık Teknikeri/ teknisyeni	2
Bilgisayar İşletmeni	2
Memur	2
Veri Hazırlama Kontrol İşletmeni	2
Hizmetli	7
Şoför	2
TOPLAM	33

Tarla Ürünleri Üretim Miktarı

Ürünler	Ekilen Alan (Da)	Hasat Edilen Alan	Üretim Miktarı
Arpa(diğer)kuru	150	150	21
Arpa(diğer)sulu	250	250	45
Buğday(diğer)kuru	3.702	3.702	404
Buğday(diğer)sulu	5.503	5.503	842
Darı	211	211	63
Fasulye(kuru)sulu	393	393	75
Korunga(yeşil ot)	750	750	377
Mısır (dane)	66	66	13
Mısır(silajlık)	115	115	230
Patates(diğer)	200	200	334
Soğan (kuru)	34	30	35
susam	48	48	5
Tütün	223	223	23
Üçgül(yeşil ot)	4.000	4.000	2.340
Yeşil mercimek sulu	325	325	65
Yonca (yeşil ot)	19.000	19.000	17.100
Toplam	34.970	34.966	21.971

Meyve Alanı, Meyve Üretimi ve Ağaç Varlıkları

Ürünler	Kapladığı Alan (da)	Toplu Meyveli Ağaç Sayısı (da)	Toplu Meyvesiz Ağaç Sayısı (da)	Dağınık Meyveli Ağaç Sayısı (da)	Dağınık Meyvesiz Ağaç Sayısı (da)	Üretim Miktarı (da)
Armut	258	1.400	3.400	11.500	3.750	387
Ayva	61	160	30	350	140	15
Badem	3	25	25	300	30	3
Ceviz	1.641	1.600	1.400	50.000	8.000	1.290
Elma(Amasya)	171	600	750	50	50	20
Elma(diğer)	721	12.000	8.500	13.500	750	765
Elma(golden)	874	5.000	10.000	10.500	6.750	620
Elma(starking)	157	1.200	2.000	2.000	1.100	112
Erik	226	800	3.650	1.300	400	46
İncir	16	200	40	600	170	19
Kayısı(zerdali haric)(örtüaltı dahil)	85	50	300	800	200	13
Nar	11	175	60	500	175	14
Şeftali(diğer)	62	400	500	1.500	2.550	32
Üzüm (kurutmalık çekirdekli)	21	0	0	0	0	38
Üzüm (kurutmalık çekirdeksiz)	3	0	0	0	0	4
Üzüm (sofralık çekirdekli) (örtüaltı dahil)	5.450	0	0	0	0	6
Üzüm(sofralık Çekirdeksiz) (örtüaltı dahil)	4	0	0	0	0	4
TOPLAM	9.764	23.610	30.655	92.900	24.065	3.388

Şemdinli ilçesi il ve ilçeler içerisinde meyve üretiminin en gerçekleştirildiği ilçe durumundadır. Özellikle ceviz; elma ve üzüm ilçede en fazla yetiştirilen ürünlerdir. Derecik belde- sinde görülen mikro klima özelliği bu bölgede incir, nar vb. ürünlerin yetiştirilmesine de im- kan vermektedir.

Sebze Ürünleri Üretim Miktarları

Ürünler	Ekilen Alan (da)	Üretim Miktarı (da)
Acur	500	425
Balkabağı	17	34
Biber (Dolmalık)	330	396
Biber (Sivri)	550	659
Domates (Sofralık)	1.900	5.558
Fasulye (Taze)	220	220
Havuç	30	29
Hıyar (Sofralık)	1.478	4.434
Kabak (Sakız)	70	91
Karpuz	100	650
Kavun	40	60
Lahana (Beyaz)	48	43
Marul (Göbekli)	50	50
Maydanoz	30	11
Soğan (Taze)	55	50
TOPLAM	5.418	12.710

Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Dağılımı

Sığır (Yerli)	5.254
Sığır (Melez)	2.443
Sığır (Kültür)	1.742
TOPLAM	9.439
Keçi	77.910
Koyun	52.981
TOPLAM	130.891

Çukurca İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Çukurca, Urartu uygarlığının ilk yerleşim yerlerinden biri olarak bilinmektedir. Abbasiler bu küçük yerleşim yerini "mir" adı verilen dini, siyasi askeri şeflikle yönetmişleridir. Selçuklular döneminde Çukurca İmadiye Beyliği'ne bağlanmıştır. Selçuklular'dan sonra Osmanlı döneminde Hakkari beyliği'ne tabi olmuştur. I. Dünya savaşında Ruslar ve Nasturi'ler Çukurca'yı yakıp yıkmışlardır. Musul sorunu ile önem kazanan Çukurca, 1926 yılında Ankara antlaşması ile Türkiye toprakları içine alınmıştır. 6068 sayılı kanunla 1953 yılında ilçe yapılmıştır.

Çukurca'nın yüzölçümü 1009 km²'dir. Doğuda Yüksekova, Batıda Şırnak, kuzeyde Hakkari Merkez ilçe güneyde ise Irak sınırı ile çevrili olup, rakımı 1285 m'dir. İlçe yerleşim merkezi dağlarla çevrilidir. Çukurca'dan sanayi kuruluşu yoktur. Hayvancılık köyler boşaltıldığı için oldukça gerilemiştir. En önemli geçim kaynağı memurluğu, koruculuk ve küçük esnafıktır.

Eski adı Çal olan Çukurca Irak sınırının sıfır noktasında 480 km kare yüzölçümüne sahiptir. Doğuda Yüksekova, batıda Şırnak, kuzeyde Hakkari Merkez İlçe, güneyde Irak devlet hududu ile çevrili bir ilçedir. Zap Suyunun araziye aşındırması nedeniyle engebeli bir coğrafyaya sahip olan Çukurca, deniz seviyesinden 1285 m yüksekliktedir. İl merkezine uzaklığı 75 km'dir.

Kadro ve Personel Durumu

Unvanlar	Sayısı
Ziraat Mühendisi	3
Mühendis-Targel	2
Teknikeri/teknisyen	1
Veteriner Hekim	1
Veteriner Hekim-Targel	1
Memur	5
Hizmetli	2
Şoför	2
TOPLAM	17

Tarla Ürünleri Üretim Miktarı

Ürünler	Ekilen Alan (Da)	Hasat Edilen Alan	Üretim Miktarı
Buğday(diğer)kuru	1.100	1.100	127
Buğday(diğer)sulu	1.500	1.500	255
Çeltik	1.500	1.500	600
Mısır(dane)	80	80	28
Soğan	80	80	104
Susam	550	550	55
Tütün	20	20	1
Yonca(Yeşil ot)	3.000	3.000	3.000
TOPLAM	7.830	7.830	4.170

Meyve Alanı, Meyve Üretimi ve Ağaç Varlıkları

Ürünler	Kapladığı Alan (da)	Toplu Meyveli Ağaç Sayısı (da)	Toplu Meyvesiz Ağaç Sayısı (da)	Dağınık Meyveli Ağaç Sayısı (da)	Dağınık Meyvesiz Ağaç Sayısı (da)	Üretim Miktarı (da)
Antep Fıstığı	0	0	0	1.150	250	6
Armut	0	0	0	3.950	1.050	119
Ayva	0	0	0	1.500	800	60
ceviz	0	0	0	16.500	2.300	330
Dut	0	0	0	1.550	1.200	54
Elma(diğer)	100	2.000	5.000	1.000	200	81
Elma(golden)	0	0	0	1.500	300	68
Erik	0	0	0	3.650	280	146
İncir	0	0	0	3.250	800	72
Kayısı(zerdali hariç)(örtüaltı dahil)	0	0	0	1.050	400	5
Kiraz	0	0	0	150	80	2
Nar	0	0	0	2.000	80	50
Şeftali(nektarin) (örtüaltı dahil)	0	0	0	725	80	22
Üzüm(sofralık çekirdekli) (örtüaltı dahil)	500	0	0	0	0	550
Üzüm(sofralık çekirdeksiz) (örtüaltı dahil)	0	0	0	0	0	0

Sebze Ürünleri Üretim Miktarları

Ürünler	Ekilen Alan(da)	Üretim Miktarı(da)
Biber (sivri)	35	32
Domates(sofralık)	1.000	2.925
Fasulye(taze)	80	64
Hıyar(Sofralık)	200	600
Kabak(sakız)	7	10
Karpuz	45	293
Kavun	10	18
Patlıcan	70	70
Soğan(taze)	10	9

Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Dağılımı

Sığır (Yerli)	1243
Sığır (Melez)	0
Sığır (Kültür)	0
TOPLAM	1.243
Keçi	5.107
Koyun	7.893
TOPLAM	14.200

*Fotoğraflarla İl Müdürlüğümüz
Faaliyetleri*

hakkari.tarim.gov.tr

Sayın Valimiz Yakup CANBOLAT Kurumuzu ziyaret etti.

İŞKUR ile İşbirliği ile “Sürü Yönetimi” eğitimi gerçekleştirildi.

Çiftçilerimize Bağcılık eğitimi verildi.

Bayan Çiftçilerimize Arıcılık eğitimi verildi.

Çiftçilerimize Aşılı Karpuz ve Aşısız Domates Fidesi dağıtımı gerçekleştirildi.

Toprak Haftası etkinliklerle kutlandı.

Valimizin katılımlarıyla Kurum Personeline İftar yemeği verildi.

Kurumumuz Emektarı Ömer KALUÇ'a veda yemeği verildi.

TARGEL Personelimize Tabletleri dağıtıldı.

Yüksekova ilçemizde hayvan dağıtım töreni yapıldı.

Hayvan Hırsızlığı konusunda İl Jandarma Komutanlığı ile birlikte bilgilendirme toplantısı yapıldı.

Stajyer öğrencilerden tanışma ve kaynaşma kahvaltısı verildi.

İlimiz Arıcılığının sorunları ile ilgili bilgilendirme toplantısı yapıldı.

Geçitli köyünde Şarbon hastalığı ile ilgili olarak Sağlık Müdürlüğü ile birlikte bilgilendirme yapıldı.

KDRP Kapsamında ilimiz ve ilçelerinde seraların kurulması tamamlandı.

KDRP Kapsamında köylerimizde Yüksek Terbiye sistemli bağ tesis edildi.

2014 Yılı “Tarım ve İnsan Fotoğraf Sergisi” açıldı.

16 Ekim Dünya Gıda gününde kadın çiftçilerimize “Aile Çiftçiliği” konusunda bilgi verildi.

“Gıda Üretim İşletmelerinde Hijyen” konulu eğitime katılan işletme sahiplerine sertifikaları verildi.

İl Müdürlüğümüz 2014 Yılı Faaliyetleri hakkında Basın mensuplarına bilgi toplantısı yapıldı.

Üzümcü köyündeki Kadın çiftçilerimize İŞKUR ile işbirliği ile Bahçe Bakımı kursu verildi.

Üzümcü köyündeki kadınlarımızın el emeği göz nuru çalışmalarından örnekler.

Teknik personelimiz tarafından arıcılara eğitimler uygulamalı olarak verildi.

Yüksekova ilçemizde işletme ziyaretinde bulunuldu.

Yöresel el sanatları ile döşenmiş bir evi ziyaret sırasında.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı kapsamında Makine Ekipman dağıtımı gerçekleştirildi.

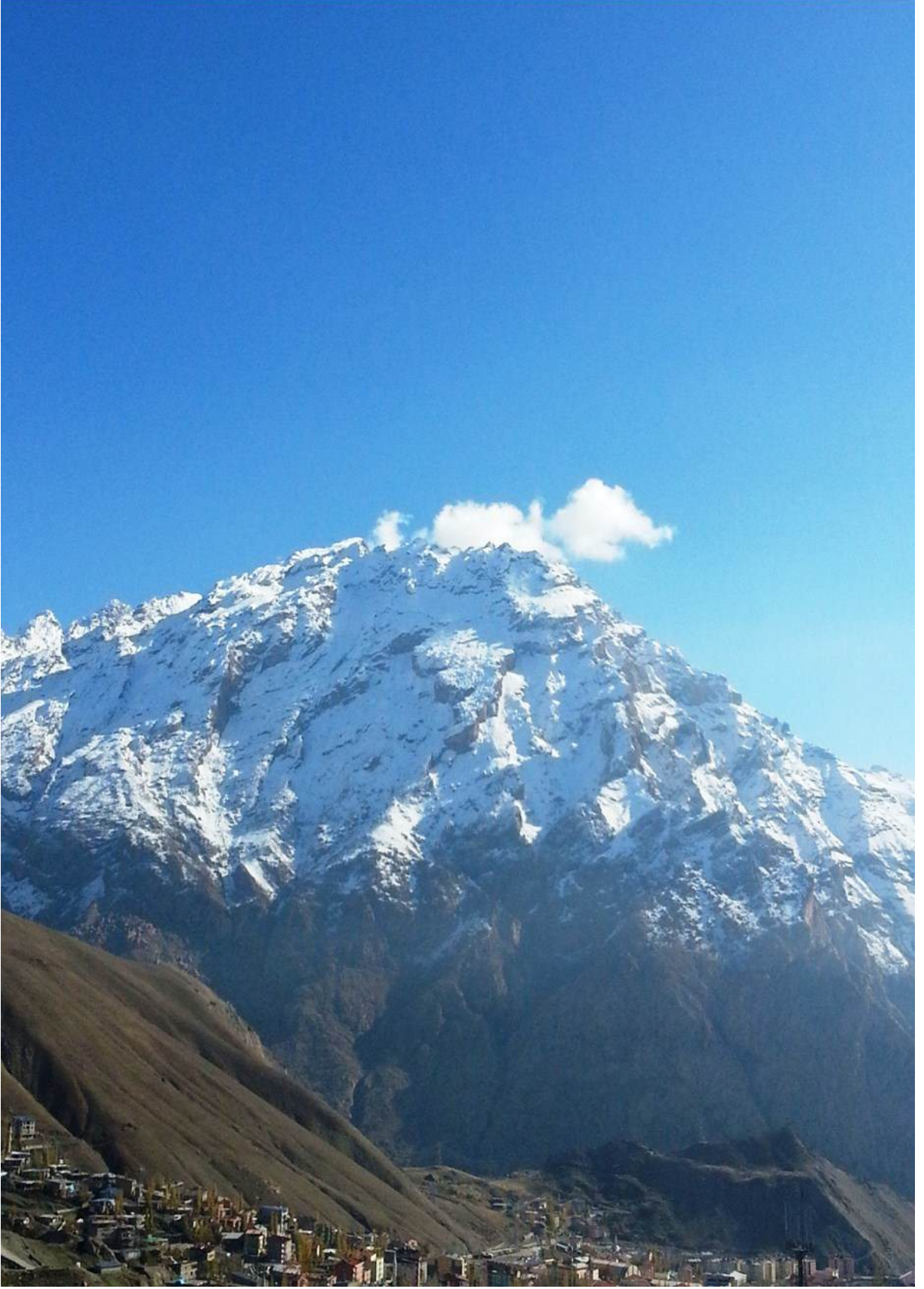
Hakkari Valiliği tarafından Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Programı (KDRP) kapsamında İl Müdürlüğümüze sağlanan bütçe ile Merkez ve üç ilçemizde oluşturulan seralarımızdan ilk ürünlerimizi alamaya başladık.

Kurum takımımız Kurumlararası futbol turnuvalarında önemli başarılar elde etti.

Ve Sumbül Dağı bütün haşmetiyle sizleri karşılar.

BASINDA BİZ

Hakkari'de Tarım ve İnsan fotoğraf sergisi

HAKKARİ'DE TARIM VE İNSAN FOTOĞRAF SERGİSİ HAKKARİ - GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞININ DÜZENLEDİĞİ, "5. TARIM VE İNSAN ULUSAL FOTOĞRAF YARIŞMASI" NDA DERECEYE GİREN FOTOĞRAFLAR HAKKARİ'DE SERGİLENDİ.

HAKKARİ - Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Eğitim Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığının düzenlediği, "Tarım ve İnsan Ulusal Fotoğraf Yarışması"nda dereceye giren fotoğraflar Hakkari'de sergilendi.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca her yıl geleneksel olarak ülke çapında ve farklı kategorilerde düzenlenen fotoğraf yarışması büyük ilgi gördü.

Hakkari'de "Tarım ve İnsan" konulu fotoğraf sergisi

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Hakkari İl Müdürlüğü tarafından " Tarım ve İnsan" konulu fotoğraf sergisi açıldı.

IHA

Haberin diğer fotoğrafları için [tıklayın](#)

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Hakkari İl Müdürlüğü tarafından " Tarım ve İnsan" konulu fotoğraf sergisi açıldı.

Hakkari'de 20 sera kuruldu

Hakkari Valiliği Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Programı kapsamında köye dönüşü özendirmek ve vatandaşların daha rahat tarımsal faaliyette bulunmasını sağlamak amacıyla köylerde 20 sera kuruldu.

14 Aralık 2014 Pazar 11:02

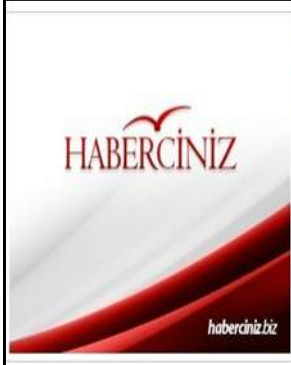
[Takip Et](#)

ZEKİ DARA - YÜKSEKOVA HABER

HAKKARİ - Hakkari Valiliği tarafından Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Programı (KDRP) kapsamında İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğüne tahsis edilen bütçe ile Hakkari Kent Merkez ile Yüksekova, Şemdinli ve Çukurca ilçelerine 20 adet sera yapıldı.

Yüksekova İlçesi'nde 2014 yılının ilk 8 ayında meydana gelen 7 büyükbaş ve küçükbaş hayvan hırsızlığı olayı sonrası Hakkari Valiliği koordinesinde İl Jandarma ve Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ortak bir proje hazırladı. Hayvan hırsızlığının önlenmesi adı altındaki proje kapsamında bugün Yüksekova'nın Büyükçiftlik Beldesi'nde köylüler ve çiftçiler hırsızlara karşı bilgilendirildi.

Hakkari'de Hijyen Eğitimi Verildi

27 Aralık 2014 Cumartesi 15:44
Güncel

HAKKARİ (AA) - Hakkari Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nce gıda üretimi yapan işletmecilere hijyen eğitimi verildi. Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü Gıda ve Yem...

HAKKARİ (AA) - Hakkari Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nce gıda üretimi yapan işletmecilere hijyen eğitimi verildi.

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü Gıda ve Yem Şubesi personellerince verilen eğitime, kentteki fırın ve pastane sahiplerinden 28 kişi katıldı.

İl müdürü Mehmet Yıldırım, yaptığı açıklamada, gıda üretim işletmelerinin yaşamda çok önemli yer tuttuğunu söyledi.

Hakkari'de kadın çiftçiler için kurs açıldı

Hakkari İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, kadın çiftçiler için 'bahçe bakımı kursu' açtı.

29 Ekim 2014 Çarşamba 11:44

[Takip Et](#)

YÜKSEKOVA HABER

HAKKARİ - Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, İş-Kur Genel Müdürlüğü ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği arasında imzalanan protokol kapsamında Hakkari'nin Çimenli köyünde 25 kadın çiftçinin katılımı ile 'Bahçe Bakımı Kursu' açıldı.

Açılan kurslar ile sebze üretiminin yoğun olduğu bölgelerde verim artışının nasıl sağlayacağı, üretimde kalitenin yükselmesi gibi konularda bilgilendirmeler yapılırken, kadınların ürettiği ürünlerin işlenmesi, değerlendirilmesi ve pazarlanması için bilgilendirmeler yapıldı.

Kadın çiftçilere yönelik başlatılan kurslar ile eş zamanlı olarak ayrıca Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün girişimleri ile Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) ve KOSGEB işbirliği ile 30 kişilik bir girişimcilik kursu açılması planlanıyor.

HAKKARİ'DE "DÜNYA GIDA GÜNÜ" SEMİNERİ

IHA

Haberin diğer fotoğrafları için tıklayın

Hakkari Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, "Dünya Gıda Günü" etkinlikleri kapsamında çiftçilere seminer verdi.

Hakkari Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü personellerinden ziraat mühendisi Medeni Erdem Hanlıgil, gıda mühendisleri Zehra Merve Çelenk ve Serpil İkiz ile tekniker Adnan Fırat tarafından Hakkari'nin Çimenli köyünde "Dünya Gıda Günü"

etkinlikleri kapsamında 'Aile Çiftçiliği' konusunda çiftçilere görünürlü sunumları izletildi. Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü personelleri, seminerde 2014 yılı Uluslararası Aile Çiftçiliği Yılı'nın temel amacının açlık ve yoksullukla mücadele, gıda güvenliğinin ve beslenmesinin sağlanması, geçim kaynaklarının yönetimi, çevrenin korunması ve özellikle de kırsal alanlarda sürdürülebilir kalkınma açısından aile çiftçiliğinin önemi hakkında detaylı bilgiler verdiler.

Yüksek Telli Terbiye Sistemli Bağ Projesi

YÜKSEK TELLİ TERBİYE SİSTEMLİ BAĞ PROJESİ HAKKARİ - HAKKARİ'DE BAŞLATILAN "YÜKSEK TELLİ TERBİYE SİSTEMLİ BAĞ PROJESİ" İLE ÇİFTÇİLER İÇİN BÖLGEYE ADAPTASYONU UYGUN ÇEŞİTLERDEN KAPAMA BAĞ BAĞÇELERİ KURULDU.

HAKKARİ - Hakkari'de başlatılan "Yüksek Telli Terbiye Sistemli Bağ Projesi" ile çiftçiler için bölgeye adaptasyonu uygun çeşitlerden kapama bağ bahçeleri kuruldu.

Hakkari Valiliği tarafından Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Programı (KDRP) kapsamında Yüksek Telli Terbiye Sistemli Bağ Projesiyle adaptasyonu uygun çeşitlerden bağ bahçeleri hazırlandı.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından uygulanan proje ile merkez ve ilçelerdeki 28 çiftçi bölgeye adaptasyonu uygun olan çeşitler kullanılarak 44 dekar alanda 28 adet kapama bağ bahçesi kuruldu.

HAKKARİ'DE KAPAMA BAĞ BAHÇELERİ KURULUYOR

Hakkari Valiliği tarafından 'Yüksek Telli Terbiye Sistemli Bağ Projesi' kapsamında çiftçilere bölgeye adaptasyonu uygun çeşitlerden kapama bağ bahçeleri kuruluyor. Hakkari İl Gıda Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü tarafından uygulanmakta...

30.11.2014 14:38

Hakkari Valiliği tarafından 'Yüksek Telli Terbiye Sistemli Bağ Projesi' kapsamında çiftçilere bölgeye adaptasyonu uygun çeşitlerden kapama bağ bahçeleri kuruluyor.

Hakkari İl Gıda Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü tarafından uygulanmakta olan Yüksek Telli Terbiye Sistemli Bağ Projesiyle Hakkari merkez ve ilçelerinde 28 çiftçiye, bölgeye adaptasyonu uygun olan çeşitler kullanılarak, 44 dekar alanda 28 adet kapama bağ bahçesi kuruldu.

Hakkari'de hayvan sağlığı taraması yapıldı

HAKKARİ'DE HAYVAN SAĞLIĞI TARAMASI YAPILDI HAKKARİ - GIDA TARIM VE HAYVANCILIK İLE İL SAĞLIK MÜDÜRLÜKLERİNCE, GEÇİTLİ KÖYÜNDE HAYVAN HASTALIĞI TESHİSİ ÇALIŞMALARI BAŞLATILDI.

HAKKARİ - Gıda Tarım ve Hayvancılık İl İl Sağlık müdürlüklerince, Geçitli köyünde hayvan hastalığı teşhisi çalışmaları başlatıldı.

Merkeze bağlı Geçitli köyünde meydana gelen hayvan ölümleri ve vatandaşlardan ağrı, sızı ve kabartı şikayetleri üzerine oluşturulan ekip, köyde incelemelerde bulundu. Ekipler, şarbon hastalığı şüphesi üzerine hayvanlardan numune aldı ve numuneleri Elazığ Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğüne gönderdi.

Enstitüde incelenen numunelerin Negatif çıktığı, buna rağmen Geçitli köyü ve çevresinde sürekli gözlem ve çalışmaların sürdürüleceği belirtildi.

2014'te Hakkari'ye ne kadar yatırım yapıldı?

Hakkari Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü 2014 yılında, tarımsal, bitkisel ve hayvansal destek projeleri kapsamında Hakkari'ye 63 milyon 731 bin TL'lik yatırım yapıldığını açıkladı.

09 Ocak 2015 Cuma 12:57

Takip Et

TARIM MÜDÜRÜ YILDIRIM:
2014'te Hakkari'de yapılan tarımsal yatırımları açıkladı

ZEKİ DARA - YÜKSEKOVA HABER

HAKKARİ - Basın mensupları ile kahvaltıda bir araya gelen İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü Mehmet Yıldırım ile şube müdürleri Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün 2014 yılı içinde Hakkari ve ilçelerinde yaptığı yatırımlar ile ilgili bilgilendirmelerde bulundu.

Hakkari KKYDP projelerinde Türkiye birincisi oldu

09.01.2015 13:54:49

HAKKARİ (AA) - Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Mehmet Yıldırım, 2014 yılında Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) kapsamında, il merkezi, ilçe ve köylerde yaptıkları 250 projeyle, Türkiye birincisi olduklarını söyledi.

Müdürlük binasında basın mensuplarıyla bir araya gelen Yıldırım, 2014 faaliyet raporlarıyla ilgili basın mensuplarına bilgi verdi.

Hakkari'deki arıclar bilgilendirildi

Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından arıcılara yönelik bilgilendirme toplantısı yapıldı. Kurum binasında düzenlenen toplantıda konuşan Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Mehmet Yıldırım, Hakkari'nin flora açısından zengin bir bitki örtüsün

29 Aralık 2014 Pazartesi 13:10

[Takip Et](#)

Bölgenin arıcılık için uygun şartlara sahip olduğunu belirten Yıldırım, üretilen balların markalaşması gerektiğini ifade etti. Konuşmalar sonrası arıcılardan kaçak ve kalitesiz ballarla rastlanması durumunda Alo Gıda 174 hattının aranarak şikayette bulunulması istendi. Uzmanlar da üretilen balın ambalajında üreticiye ait işletme numarasını taşıyan barkod numarası olması gerektiği,

Hakkari'de hijyen eğitimi verildi

27.12.2014 Saat: 15:32

HAKKARİ - Hakkari Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nce gıda üretimi yapan işletmecilere hijyen eğitimi verildi.

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü Gıda ve Yem Şubesi personellerince verilen eğitime, kentteki fırın ve pastane sahiplerinden 20 kişi katıldı.

Hasar Gören Meyve Bahçeleri İçin Hasar Tespit Komisyonu Kuruldu

25.10.2014 Saat: 10:55

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Hakkari İl Müdürü Mehmet Yıldırım, yoğun Kar yağışı nedeniyle il genelinde Meyve Bahçeleri zarar Gören çiftçilerin zararlarının tespiti için Hasar Tespit Komisyonu ekiplerinin çalışmalarını sürdürdüğünü söyledi.

HAKKÂRİ'DE YÜKSEK TELLİ TERBİYE SİSTEMLİ BAĞ PROJESİ

İHA

[Haberin diğer fotoğrafları için tıklayın](#)

Hakkâri Valiliği tarafından Yüksek Telli Terbiye Sistemli Bağ Projesi kapsamında çiftçilere bölgeye adaptasyonu uygun çeşitlerden kapama bağ bahçeleri kuruluyor.

HAKKARİ'DE İKİ AYRI GÖLETE AYNALI VE PULLU SAZAN BIRAKILDI

IHA

Haberin diğer fotoğrafları için [tıklayın](#)

Hakkari'nin Işıklar köyü Çavuşlu Göleti ve Işık köyü Yapraklı Göletine 15'er bin adet olmak üzere toplam 30 bin adet aynalı ve pullu sazan yavrusu bırakıldı.

HA

Haberin diğer fotoğrafları için [tıklayın](#)

Hakkari (İHA) - Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) Hakkari Yatırım Destek Ofisi tarafından bölgede ilk defa Hakkari'nin bir köyünde bayanlara yönelik girişimcilik kursu açıldı. Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) tarafından KOSGEB ve Hakkari Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün de katkılarıyla Çimenli köyünde girişimcilik kursu açıldı.

HAKKARİ'DE ÇİFTÇİLERE GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMİ

IHA

Haberin diğer fotoğrafları için [tıklayın](#)

Hakkari İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, çiftçileri girişimcilik konusunda bilgilendirdi. Hakkari'de girişimcilik kültürünü özendirerek, iş kurma sürecinde gerekli bilgi ve beceriyi girişimci adaylarına kazandırmak amacıyla Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) ve KOSGEB işbirliği ile girişimcilik kursları düzenlediği belirtildi.

Yüksekova'daki çiftçilere 250 büyükbaş hayvan dağıtıldı

"Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi" kapsamında, Hakkari'nin Yüksekova ilçesindeki çiftçilere 26 ahır yapılarak, 250 montofon ırkı büyük baş hayvan dağıtıldı.

18 Eylül 2014 Perşembe 11:09

YÜKSEKOVA HABER

YÜKSEKOVA - Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından ortaklaşa hazırlanan "Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi" hayata geçti.

TERS LALE

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Ltd. Şti.

Tarım Projeleri
Hazırlama ve Uygulama

Cumhuriyet Cad. Bilgin İş hanı Kat : 2 No: 1
Tel : 0 438 211 52 87 Gsm : 0546 570 58 64 HAKKARI

Yeni Mahalle Dağlıca Yolu Üzeri Yüksekova/Hakkari

HAKKARİ İLİ DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

2015 yılı besi materyali desteğinden faydalanmak isteyen 5 baş ve üstü anaç sığıra sahip her yetiştirici birliğe üye olmak koşulu ile faydalanabilecektir

iletişim: Cengiz Topel Cad. Tutan Pasajı Kat: 2 No: 4 Yüksekova-Hakkari
Tel: 0 438 351 44 66 Cep: 0 546 943 62 21

HAKKARI İLİ DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

Hacı Ömer Sabancı Cad. İkiz Kuleler İş Merkezi B Blok
Kat: 1 No: 2 Tel : 0 438 211 10 65 Yüksekova/HAKKARI
hakkari.turkiyekoyunkeci.org hakkari@turkiyekoyunkeci.org

Dağlıca Yolu Üzeri Gurdere Köyü Yüksekova /Hakkari
Tel:05445631291

Hacı Ömer Sabancı Cad. İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Yanı
Düzsözler Apt. Kat:2 NO:1 Yüksekova /Hakkari

Adres: İpek Yolu Cad. Karayolları karşısı
Servet Apt. Kat:1 No:1 Yüksekova/HAKKARİ
04383513406

Uğur Yapı

Cumhuriyet Caddesi Özdiñ İş Hanı Kat:1 No:4 Merkez/Hakkari
Tel: 0438 211 35 60 Faks: 0438 211 99 69

**YEDİĞİNE İÇTİĞİNE
DİKKAT ET
GÜVENİLİR GIDA TÜKET**

ALO 174 GIDA HATTI
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Güvenilir Gıda konusunda gelen talepleri karşılamak için tüm Türkiye'de 174 ALO GIDA HATTI'nı hizmete geçirmiştir.

GÜVENİLİR GIDA SAĞLIĞI YAŞAM